

İSTANBUL YENİ YÜZYIL
ÜNİVERSİTESİ

YAŞAR
ÜNİVERSİTESİ

İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI
ÖĞRENCİ DERGİSİ
STUDENT JOURNAL OF ENGLISH
LANGUAGE AND LITERATURE

İSTANBUL YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ (İYYÜ)
&
YAŞAR ÜNİVERSİTESİ (YÜ)
İngiliz Dili ve Edebiyatı Öğrenci Dergisi
Student Journal of English Language and Literature

İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜM DERGİSİ HAKKINDA

E-Dergimize tüm dil ve edebiyat ile ilgili bölüm öğrencileri ve mezunları yazı gönderebilir. Gönderilen yazılar dil, dilbilim, edebiyat, kültür, edebiyat tarihi, mitoloji, felsefe, eleştiri yazısı, deneme, makale, hikâye, şiir, kitap yorumu, tanıtım yazıları ve karikatür gibi konularda İngilizce ya da Türkçe olabilir.

DANIŞMANLAR / HAKEMLER

Dr. Öğr. Üy. Olgahan Bakşi Yalçın
Dr. Öğr. Üy. Evren Akaltun Akan

EDİTÖRLER

İlker Kurt (İYYÜ)
Sinem Şevval Ayran (İYYÜ)
Beyza Tütüncü (İYYÜ)
Esengül Yavuz (İYYÜ)
Esra Çan (YÜ)
Zehra Selin Tunca (YÜ)

**ELEKTRONİK ORTAMA HAZIRLAYAN
MİZANPAJ & DÜZENLEME**

İlker Kurt (İYYÜ)

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-posta: liredebiyatdergisi@gmail.com

İYYÜ Telefon: 444 50 01 / 2015
İYYÜ Adres: Maltepe, Caddesi,
Yılanlı Ayazma Yolu No:26, 34010
Zeytinburnu/İstanbul, Türkiye

YÜ Telefon: + 90 232 570 70 70
YÜ Adres: Kazımdırık Mah.
Selçuk Yaşar Kampüsü,
Üniversite Cad., Ağacli Yol, No: 37-39,
Bornova/ İzmir, Türkiye

SORUMLULUK

Dergide yayımlanan yazılardan yazarın kendisi sorumludur. Özgün olmayan, kaynağı belirtilmeyen alıntılardan ve intihalden dergimiz sorumlu tutulamaz.

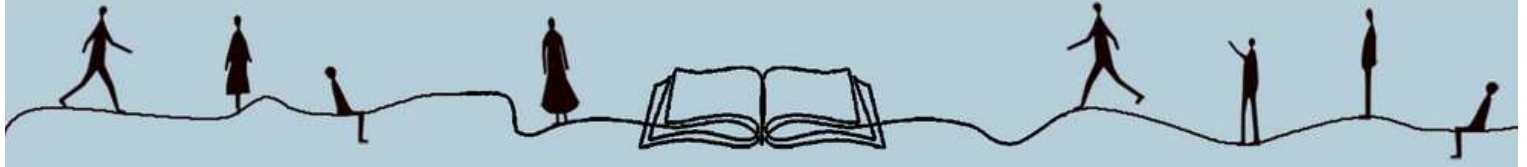

İÇİNDEKİLER /CONTENTS PAGE

Editör Notu/Editors' Note.....	1
I. İlk ve Son	
Esra DOLU.....	2
II. Çınaraltı	
Esengül YAVUZ.....	7
III. Menekşe	
Duygu DEMİRKAYA.....	15
IV. Popüler Kültür İkonu	
Ayşe SOLMAZ.....	21
V. Yıldızların Senfonisi	
Can ŞENTÜRK.....	23
VI. Gözlerimde Deniz, Kalbimde Ateş	
Can ŞENTÜRK.....	24
VII. “BİZİM ŞARKIMIZ SÖYLENDİ NİKİTA...”	
Esra ÖZKAL.....	25
VIII. Rubble	
İlker KURT.....	31
IX. You're the Light	
Berna Berça ÇELİKEL.....	32
X. Dönüşüm	
İpek KIR.....	33
XI. Rüzgâr	
Esra ÇAN.....	35
XII. Man in Search of Hope	
Nehir Turkun YAKAN.....	37
XIII. Yağmur'da Semah	
Zehra Selin TUNCA	38

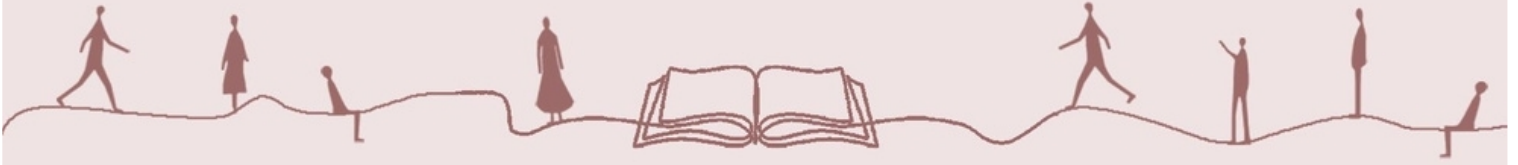
Sevgili Okurlar

Okumakta olduğunuz bu dergi, Yaşar Üniversitesi ve İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin kolektif bir çabası sonucunda, öğrencilerin yaratıcılığını özgürce sergileyebileceği bir alan yaratmak amacıyla ortaya çıkmıştır ve uzun bir çalışmanın ürünüdür.

Bu çalışmanın sonucu olan Lir'in ikinci sayısında hem Türkçe hem İngilizce dillerinde yazılmış, günümüz gençlerinin düşünceleri ve hayal gücüne adeta felsefi bir perde aralayan çeşitli şiir, deneme, öykü ve çağdaş tiyatro sanatına dair inceleme yazıları okuyacaksınız.

Eserlerin her birinin altında engin bir üretme arzusu, disiplinli bir çalışma ve iyi bir araştırma yatmaktadır. Bizlere Lir'i yaratma fikrini veren ve bu hayali gerçekleştirmemizde büyük emeği geçen çok değerli Sayın Doç. Dr. Olgahan Bakşi Yalçın ve Dr. Evren Akaltun Akan hocalarımıza, fikirleriyle bize yol gösteren Sayın Dekanlarımız Prof. Dr. Cemile Günseli İşçi ve Prof. Dr. Aylin Güney'e, dergimizde bakış açılarına ve düşüncelerine yer vererek eserlerini paylaşan bütün yazarlarımıza ve son olarak dergimizi yayına hazır hâle getiren İlker Kurt'a sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Biz öğrenciler için gurur kaynağı olan bu derginin sizlere keyifli bir okuma deneyimi sunmasını umar ve iyi okumalar dileriz. Öneri ve katkılarınız için bizlere liredebiyatdergisi@gmail.com e-posta adresimizden ulaşmanızdan mutluluk duyarız.

İLK VE SON

Hayatı boyunca güneşe uzak büyümüş, ona hasret kalmış ve en büyük dileği onu görmek olan bir çocuğum. Ben Emir, kendi karanlığında güneşsiz kalmış, zavallı ve yapayalnız biriydim. Hayatım bir evin odaları arasında geçmişti. Hayatımın herkesin yaşadığı hayatla aynı olduğunu düşünürdüm. Herkesin annesinin benim annem gibi olduğunu, çocuklarını dışarı çıkarmadıklarını, fazla ses yapmamak için tüm gününü odalarında geçirdiklerini düşünürdüm. Hiç arkadaşımın olmamasının nedeni ise onlarla tanışacağım yerlerden mahrum kalmış olmamdı, doğduğum günden beri onlar gibi gökyüzünü görememiş, parkta oynayamamıştım. Dışarı çıkmak, dilediğimce gezmek için anneme çok ısrar ederdim, o beni her defasında tersler, beni susturamayınca da canımı acıttırdı. Hatta bir keresinde aramızda çok şiddetli bir kavga olmuştu. Kavgadayken, bana bir çocuk bile olmayı beceremediğimi, ona sürekli sorun çıkardığımı söylemişti. Bunlar bir çocuk için çok üzücü şeylerdi. Annemle aramız hiç iyi olmamıştı. Ben de her şeye alıştığım gibi buna da alışmıştım, böylelikle canım acımamaya başlamıştı. Annemin bu kadar hırçınlaşmasının nedeni babamı sonsuza kadar kaybetmemizdi. Babam nerede diye sorduğumdaysa bana hep, o artık gökyüzünde derdi. Ne demek olduğunu biraz daha büyüdüğümde anlamıştım. Onu çok seviyordum, nihayetinde beni bu dünyaya getiren kişiydi ve her annenin çocuğunu sevdiği gibi severdi, sadece göstermeyi bilmiyordu. Ben görmesem bile kalbimde hissediyordum sevgisini. Zaman geçtikçe büyüdüm ve onun beni seveceği umudundan vazgeçmiştim, odamda sessizce bana döneceği günü bekliyordum.

Umutsuzca annemi beklerken hayatımın aşkıyla tanışmıştım. Güneş benim hayatımın aşkı, göremesem de tüm gün konuştuğum en yakın arkadaşım, kitaplardaki o destansı aşk hikayelerinde yerine koyduğum sevgiliydi. Her gün onunla ilgili bilgileri öğreniyor, ışığın yansıdığı fotoğrafları araştırıyordum. Büyük bir yıldız olduğunu, insanları ısıtmak için var olduğunu öğreniyor, ona gün geçtikçe hayranlık besliyordum. Sabahları geliyor ve akşam olunca evine dönüyordu. Akşam eve dönmesinin en büyük nedeninin onu bekleyen bir ailesinin olduğuna inanıyordum, o çok mutlu bir yıldızdı.

Ben ona tıpkı bir aşık gibi tutuldukça dışarı çıkma hevesim artıyordu, her geçen gün dışarı çıkmamı söyleyen o sesi susturmak zorlaşıyordu. Güneşin yanıma uğrayamadığı, yokluğunda çok soğuk geçen kış mevsimlerinde içimi derin bir hüznün kaplardı, göremesem bile onu hissetmeli, ışıyla içimi ısıtmalıydım ve zihnimdeki güneşi her gün yeniden doğurmalıydım. Onun olmadığı bir hayatı düşünmek kalbimin acımasına neden oluyordu.

Kendimce her gün tek arkadaşına, ona bir şeyler anlatıyordum. Kitaplardan öğrendiğim hikayeleri sanki ben yaşıyormuşum, o karakterlerle kendim tanışmışım gibi anlatıyordum. Bu maceraları yaşamayı, güneşin olduğu gökyüzünün o olayların benim başımdan geçmesini öyle isterdim ki... Günler böyle geçiyordu odamda. Bilmeden her geçen gün daha çok bağlanmışım ona. Sanki o artık benim ayrılmaz bir parçam haline gelmişti. Öyle bir hal almıştı ki ona karşı hissettiğim tutku, kalbimi dolduran sevgi, odamın, oyuncaklarımın, kıyafetlerimin hepsinin rengini sarı renge boyatmışım. Onlara baktıkça mutlu oluyordum. Onlara baktıkça sanki güneşe bakmış gibi hissediyordum. Her şeyi kendi içimde yaşıyor, evdekilere hissettirmiyordum. En büyük arzusun bir kere dışarı çıkıp onu görmek olduğunu ben ve ondan başka kimse bilmiyordu.

Günlerden bir gün odamdayken annem beni yanına çağırdı. Normalde beni çağırılmazdı, o yüzden tedirgin hissettim kendimi ama onun isteklerini yerine getirmekle yükümlü olduğum için çekingen adımlarla yanına gittim. Evde annemle yalnız değildik, annemin misafir çağırdığını görünce şaşkınlığımı gizleyemedim. Annem ben de dahil olmak üzere evde kimseyi istemez, komşulara oldukça mesafeli davranırdı. Beni görünce yanına çağırdı ve benim yaşlarımda olan misafir çocuğuyla oynamamı istedi, annem onların yanında bana gülümsediği için içimi güneşin bana hissettirdiği mutluluktan farklı bir mutluluk kapladı.

“Hadi arkadaşınla odana gidip oynayın,” dedi. Onu küçük dünyama götürmek isteyeceğim en son şeydi ama buna mecbur kalmışım. Odama çıktığımızda, çocuk odamı şöyle bir baştan sona inceledi. Annem dışında odama giren ilk kişi olduğu için heyecanlandım, odam hakkında ne düşündüğünü çok merak etmişim.

Heyecanla, “Odamı beğendin mi?” diye sordum.

Odamı biraz daha inceledi ve konuştu. “Odan çok tuhaf, neden her şey sarı ki?”

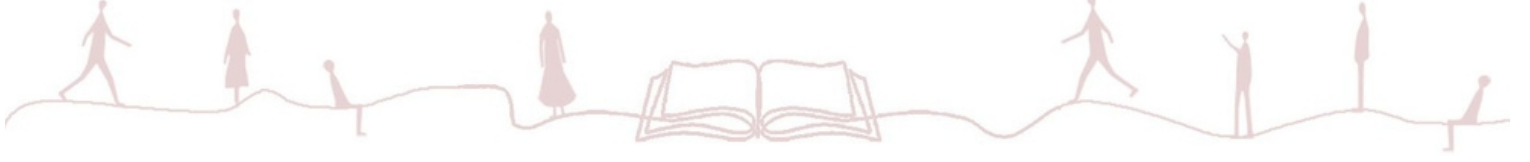
“Ben sarı rengini çok seviyorum,” dedim.

“Bana çok farklı geldi, benim odamın duvarları beyaz ve duvarlarında araba resimleri ve raflarında oyuncak arabalar var. Sen sevmez misin arabaları?”

Arabalara özel bir ilgim yoktu, hatta güneş ve kitaplar dışında hiçbir şeye fazla bir ilgim yoktu. “Ben çok sevmem arabaları, en çok güneşi severim. Odamın rengi o yüzden sarı.”

Şaşırmıştı ama bir şey demedi. “Oyun oynayacak mıyız?” diye sordu.

“Sen seç,” diye cevapladım.

“O zaman arabalarla yarış yapalım,” dedi ve sahip olduğum tek oyuncaklar olan iki oyuncak arabayla oynamaya başladık. Arabayla oynamak bir yana, herhangi bir oyunu oynamayı bilmiyordum, onu geçmekte çok zorlandım. Yarışın kolaylığından olacak ki çocuk benden sıkıldı ve aşağı inmek için kapıya yürüdü. Arkasını dönüp merdivenlerden inmeden önce, “Sen çok tuhaf bir çocuksun, hiç arkadaşın yok mu senin, nasıl oyun oynanır bilmiyorsun. Annem hiç arkadaşının olmadığını söylemişti, doğruymuş. Hiçbir çocuk seninle oynamaz zaten,” dedi. Misafirler gittikten sonra annem odama geldi ve bağırmaya başladı. Çok sinirlenmişti. Oysa ben onu sinirlendirecek bir şey yapmamıştım. Bana bağırırken kalbim kırılıyor ve daha çok üzüliyordum. Kendimi tutamayarak ben de ona bağırardım.

“Senin yüzünden benden sıkıldı ve gitti. Beni evden dışarı çıkarmadığın için hiçbir şey bilmiyorum. Neden bütün çocuklar gibi dışarı çıkamadığımı bilmiyorum. Bende herkes gibi olmayı, arkadaş edinmeyi, onlarla oyun oynamayı istiyorum ama sen hiçbir şeye izin vermediğin gibi buna da izin vermiyorsun anne.” Bir yandan ağlıyor bir yandan da konuşuyordum.

“Sen normal bir çocuk değilsin anlıyor musun, sen normal biri değilsin. Onlar gibi olamazsın, onlarla dışarı çıkamazsın anlıyor musun, çıkamazsın.”

“Ama neden, bana bir neden söyle. Ben de onlar gibi konuşabiliyor, yürüyebiliyor, koşabiliyorum. Ben normalim. Sen farklı birisin. Kendini, evimizi ve beni sevmiyorsun. Ben de seni sevmiyorum. Senden nefret ediyorum.”

“Eğer sen onlar gibi olursan, ölürsün. Senin güneşi görmemen gerekiyor anladın mı beni? Güneşi görmek demek senin ölmen demek.” Dedi ve gitti.

Annemle yaptığımız büyük kavgadan sonra hiçbir şey eskisi gibi değildi. Çok üzülmüştüm ve söylediklerimle onu da çok üzümüştüm. Aslında onu üzmemek istemezdim ama beni çok kırmıştı ve bir anda ağzımdan çıkı verdi cümleler. Artık çok uzun saatler uyuyor ve çok az yemek yiyordum. Uzun bir süre bu hüznüm devam etti ama sonra güneşi gördüğüm, ona kavuştuğum ve çok mutlu olduğum bir rüya görmüştüm. Hiç bu denli mutlu olduğumu hissetmemiştim. Bu yüzden uyandığımda hayal kırıklığına uğradım ama pes etmeyecektim. Gördüğüm rüyayı gerçekleştirebilir, o misafir çocuğunu haksız çıkarabilirdim. Ben yalnız değildim ki, ben en büyük sevgilim güneş vardı. Madem o benim sahip olduğum tek şeydi, ben de ona kavuşmak

için her şeyi yapmaya karar verdim. Annem dışarı çıkmama izin vermiyorsa ben de ondan izinsiz çıkardım. Tek amacım sevgili güneşime kavuşmaktı.

Onu görecektim beni çok heyecanlandırıyordu ama bir yandan da korkuyordum. Heyecanım korkumu bastırmıştı. Ona kavuşmayı düşündükçe yerimde duramıyordum. Hemen plan yapmam gerekiyordu. İlk önce evi kontrol edecek sonra da kimseye görünmeden dışarı çıkacaktım. Etraflıca eve baktım, annemin evde olmadığından emin olmalıydım. Bu biraz uzun sürdü ama kimseye yakalanmadan salona geçtim. Salonda da kimse görünmüyordu. Balkon kapısından çıkacaktım dışarıya, kapının önüne geldiğimde sanki vedalaşır gibi son kez baktım evimize. İlk adım atmak için tereddüt ettim çünkü annem bir hastalıktan söz etmişti. Bu hastalık ya gerçekse diye bir an düşündüm ama yalan söylemiş olabilir. Bir anne bile olsa istediğini yaptırmak için yalan söyleyebilirdi. Onu görmek düşüncesiyle cesaretimi topladım ve dışarıya tamamen çıktım. Artık resmen dışarıdaydım.

Önce sadece yürüdüm. Etrafa bakmak, ağaçları, kuşları, kedileri ve gökyüzünü görmek çok güzeldi bir yandan da ürkütücü bir şekilde tuhaftı. Derince bir nefes aldım, oksijen ciğerlerime aktı. Sanırım böyle bir havayı ilk kez soluyordum. Bu havayı solumak tuhaf hissettirmişti ama arkama bakmadan koşmaya başladım, koştum ve koştum. Koşmaktan nefesim tıkanmıştı, derin bir nefes alıp kafamı gökyüzüne çevirdim. İşte oradaydı, bütün ihtişamıyla oradaydı. Ona görmek beni müthiş heyecanlandırdı, kalbim çok hızlı atıyordu ve bu yalnızca heyecandan değildi. Biraz daha nefes aldım ama ters giden bir şeyler vardı. Aldığım nefesler ciğerlerime ulaşmıyordu. Güneşin ışıkları tenime bir diken gibi batmaya başladı. Hem korkuyordum hem de sık sık nefes almaya çalıştım ama olmuyordu. Gözlerimden yaşlar akmaya başladı, “Hayır, hayır! Ben böyle hayal etmemiştim!” dedim kendi kendime. Onu gördüğüm ilk anda çok mutlu olmam gerekiyordu ama ben şu an acı çekiyordum.

Hiç hissetmediğim kadar dayanılmaz, fiziksel bir acı hissediyordum. Birkaç adım daha atmaya çalıştım ama sendeledim ve yere düştüm. Yerde acı çekerken öylece hiçbir şey yapamadan hıçkırıklar içinde ağlıyordum. Güneşin, hayalini kurduğum o muhteşem parıltısı gözlerime batıyordu ve dayanamayacağım kadar sıcaktı. Nefes alamayacağım kadar sıcak bir hava.

O an, anladım sevgili sandığım şeye kavuşmanın çok yanlış olduğunu fakat her şey için çok geçti. Hayal kırıklığı içinde öylece kaldım yapayalnız. Bu sefer gerçekten yalnızdım, hayallerimdeki sevgilim yoktu yanımda, beni öldüren yıldız vardı yalnızca. Sevgiliye veda ettiğim yerle onu ilk kez gördüğüm yerin aynı yer olacağını bilemeden öyle kalakaldım sevgilinin gölgesi altında. Hayal ettiğim, düşlerimde kurduğum, hiç susmadan konuştuğum, dertleştiğim aşkımın sonum olacağını bilemeden.

Bu bir insanın kendisinin sonuna âşık olmakmış, bilemezdim. Acıdan ve hayal kırıklığından kalbim sızlamaya başladı. Son bir nefes çektim ciğerlerime ve bir daha açmamak üzere kapattım göz kapaklarımı. Meğer güneş insanı mutluluğa götüren bir yıldız değilmiş. Yorgun düşen bedenimi toprağa daha hızlı kavuşturan kişiymiş. Güneş, benim zannettiğim gibi değilmiş. Her parıldayan, ışıyla dünyayı aydınlatan şey sevgili değilmiş. Bazıları için bir sondan ibaretmiş. Benim için sonsuzluğa açılan kapıydı ve kapanan kapılar ardında kalan sadece bendim. Güneşe olan hayranlığım onu görmemle bitmişti. Onun sıcaklığını tenimde hissetmek ölümü hissetmekle aynı şeymiş. Gözyaşları içinde hayata, sevgiliye veda etmek çok zordu ama artık veda vakti gelmişti. Son kez anneme ve sevgiliye veda ettim.

“Güle güle güneş, ben gidiyorum artık,” diyebildim yalnızca. Belki de babam gibi ben de gökyüzüne gidiyordum.

Hayallerimin tükendiği, acıyı kalbimde hissettiğim yerde bitti hikâyeye. Mutluluğu ararken sonsuzluğa ulaşmaktı benim payıma düşen. Ve bu hayata son sözcüklerimi bırakmıştım. “Sonsuzlukta buluşmak üzere...”

Esra DOLU

ÇINARALTI

Rüzgârlı bir bahar sabahına uyandım. İnsan sesinin henüz çoğalmadığı, kuşların billur seslerine, ağaç yapraklarının hışırtısına, kaldırımın kenarına devrilmiş yatan kedilerin henüz uyanmadığı sakin bir güne merhaba dedim. Nina her sabah kahvaltımı hazırlar gömleğimi giydirir, sakat sol ayağımın paçasına dolanmış pijamamı çıkarır, bastonumdan destek alıp ağır ağır aynanın karşısına geçmeme yardımcı olur. Gömleğimin sol cebinden tarağımı çıkarıp, bunu kendim yapabilirim pekâlâ, beyaz saçlarımı sol tarafa doğru yatırıp temiz bir görüntü elde ederim. Evet şimdi gazetemi almak için hazırım. Bastonumun yardımı ile kapının girişine koyduğum elektrikli sandalyeme bir hamlede oturuverdim, işte oldu... Bastonla yürümek de bu Arnavut kaldırımlarında büyük meseledir, Çınaraltı'ndaki sandalyeler ise gazetem henüz bitmeden kıcımlı ağrıttıyordu, istemez. Böylesi daha iyi. İnceden yola koyulurum. Nina benim yanıma kahvemi içtikten sonra gelir. Kendisi benim dostumdur. Aslında eski komşumdur. Hayat dolu bir kadındır. Öğretmenlikten emekli olduktan sonra buraya Çınaraltı'na karşımdaki bahçeli eve taşındı. O eve pembe gül diyorum. Tam sekiz sene önceydi tanışmamız. Bahçenin giriş kapısından başlayıp her yerine yerleştirdiği sarmaşık gülleriyle ilgilenirdi, ben de küçük balkonumdan onu izlerdim. Bir gün sahile inmeden bahçesinin kapısına doğru gittim. Tabi benim bastonla yürümek zor olduğundan az kalsın Arnavut kaldırımına takılıp düşüyordum.

“Kolay gelsiin!” dedim. Uuhh! cebimden mendilimi çıkarıp alnımı sildim. O sırada gülümseyerek kapıya geldi. Beyaza dönük sarı saçları ve yüzündeki kırışıklıklara rağmen enerjisi o kadar yüksekti ki gözlerine bakınca vücuduma parıl parıl bir şeyler dökülüyordu sanki.

“Merhaba, günaydın!” dedi. Elinde bahçıvan eldivenleri toprakla kaplıydı, bir elinde makasıyla kapıya dikilivermişti. Ben nefesimi dengelemeye çalışırken,

“Şu evin merdivenleri” dedim, bir nefes daha alıp “tek ayakla zorluyor” mendili burnuma götürdüm, dudağımı ve çenemi sildikten sonra cebime koyup, “ciğerler yetmiyor artık” dedim, gülümsedim. Sol ayağımı ve değneklerimi fark edince hemen misafirperver bir yaklaşımla “Buyrun, gelin soluklanın,” dedi. Bir iskemle çekti, getirdi çardaktan. Koşup içeriden bir bardak su getirdi. “Demek komşuyuz.” dedi, eldivenleri çıkarıp, masanın üzerine koydu. “Ben de yeni taşındım sayılır, buraya alışmaya çalışıyorum. Ama çok güzel bir doğası var. Siz ne zamandır buradasınız? Ah! Kendimi tanıtmayı unuttum: ben Nina.” Diye ekleyerek elini uzattı. Konuşmasından Yunan olduğu anlaşılıyordu. Fakat Türkçesi iyiydi, tane tane konuşuyordu.

““Memnun oldum, ben de Sebahattin” dedim. Ben İzmir Selçuk’luyum. Bu karşı ev babadan kalma, emekli olunca buraya yerleştim, yirmi senedir burada oturuyorum. Siz ne taraftan geldiniz?”

Ben Selanik’te doğdum. Emekli öğretmenim. Anayla baba halı işiyle uğraşırlardı burada Uşak’ta. Türkçe’yi onlardan öğrendim. Çocuklar gitti hep evlenip, tabi ihtiyar gızı ne yapacaksınız. Ben de geldim buraya, güzel yer buralar, sahili, insanı...”

“Buradakilerin çoğu esnaftır, emeklidir. Herkes birbirini tanır, yabancılik çekmezsiniz,” dedim.

“Öyle, öyle sevecendirler” dedi.

Bahçedeki her şey beyazdı, korkulukları, masa-sandalyeleri, merdivenler ve şu içeride ferah bir yuva olduğunu düşündüren kapısı da. Tüm bu beyazlığa pembe güller sarılmıştı. İnsanın içini gıcıklayan bir havası vardı.

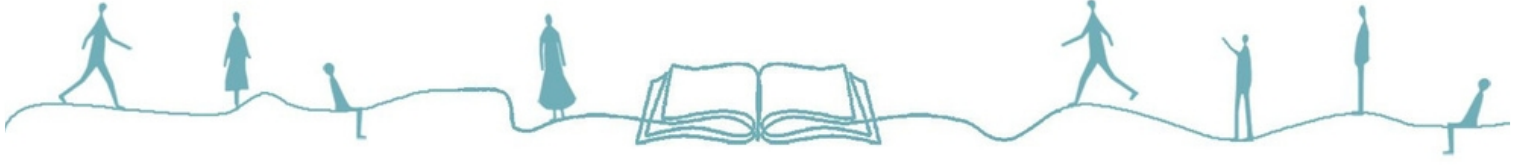
“Siz” dedim. “eee” çiçekleri göstererek,

“Çiçekler mi? Evet, şuradaki saksıların topraklarını değiştirmem gerekiyordu. Sarmaşığın bazı yerlerinde kurumuş olanlar vardı, onları da budamak gerekiyor tabii. Düzenli olarak gözlemek gerek” dedi. Ellerini belinden bağladığı yeşil önlüğe kuruladı. Sakin ve oldukça dinç bir kadındı. Sohbeti hoş birine benziyordu. Bunun kanaatine tabi, balkondan kendi kendine şarkı söylerken dinlediğim sabahlarda vardım. Kısa sarı saçlarına ve güllere güneş vurunca, mutlu olduğunu gerçekten hissedebiliyordunuz. Saçlarının sarı mı beyaz mı olduğunu anlayamamıştım ama şimdi görünen o ki ikisinin karışımı bir renkti. Canlı biriydi Nina ve bir o kadar munis.

“Pekiii, ben sizi işinizden alıkoymiyim o halde. Ben de sahile iniyordum. Yeni taşındığınızı fark edince bir merhaba demek istedim. Hoş geldiniz mahallemize, hayırlı olsun”.

“Hoş buldum, teşekkür ederim ben de memnun oldum. Görüşmek üzere” dedi mütevazı bir gülümsemeyle. Yavaşça değneklerimden destek aldım. Kapıya doğru küçük adımlarla yöneldim, bana eşlik ederken fark ettim ki içeriden George Handel konçertosu yükseliyordu. Böyle başlayan tanışmamız zamanla daha ileri seviyelere gitti. Sabah kahve sohbetleri, akşam üstü kitaplardan, müziklerden, çiçeklerinden konuşur veya öğretmenlik yaptığı dönemlerdeki anılarını anlatırdı. Bazen sohbete dalar beraber yemek yapardık. Pek güzel yemek yapardım tabi o zamanlar, ansızın gelen kalp krizinden önce.

O günün sabahı yine tıngır mıngır sahilin yolunu tutuyordum, bizim Bekir Usta’nın dükkânı açtığını fark ettim. “Günaydın Bekir ustaa, kahveni içtin mi?” diye seslendim, içeride sessiz sedasız bir şeylerle uğraşıyordu.

“Günaydın Sebahattin piyasaya açılıyorsun yine?” dedi sevecen bir ifadeyle. Ustayı severim. Öteden beri arkadaşımıdır, birlikte oturup okey oynadığımız arada bir de aybaşı geldiği vakit rakı içtiğimiz akşamlar çok olmuştur. Sigarayı bıraktığımdan beri rakı akşamları pek nadir olmaya başladığından, kahvemizi içerken gazete okur arada futboldan siyasetten laf eder, insanları izlerdik. Ben yirmi beş sene sigara içtim. Sabah uyanır, erkenden kahvaltımı eder, koştur koştur bakkaldan iki paket günlük sigaramı alırdım. O zamanlar içtiğimizin haddi hesabı yoktu. Eee, acısı şimdi çıkmaya başlıyor. Bu ciğerlerin de bir sabrı var canım. Artık nefes alamaz, bastonla bir odadan diğerine giderken nefes nefese kalır olduk, yaşlılık da diyebilirsiniz. Hayır efendim, hiç de değil. Birincisi şu sakat ayağımdır beni hareketsiz kılan, ikincisi de şu yirmilik merete akıttığım paralarımıdır. Kurutur insanı, elini ayağını bağlar olur anlayamazsınız, tadı tatlı gelir başta. Sabah kahvaltıdan sonra, öğlen olur kahveden sonra, arada laf lafı açıp hadi bir çay demleyelim dedikten sonra, akşam olur yemekten sonra, hele bir de alkolün varsa art arda yaktırır pis kurusu. Ertesi sabah ciğerine öküz oturmuş gibi sanki birisi boğazını sıkıyormuş da nefes alamıyormuşsun gibi uyanırsın. Saçın kokar, üstün kokar, eline ekmeği alırsın, elin kokar, ağzına çayı götürürsün ağzın kokar, çamur gibi olmuştur ağzının içi. Öyle kokuşmuş bir halde kendine gelmeye çalışırsın, bir kahve koyarsın öğlene doğru, hadi bir tane yakayım bu saate kadar içmedim dersin, devran böyle döner. Sonra yolun yarısına gelirsın, ağır ağır seni yürüten ciğerinle kalan günlerini böyle işte benim gibi koltuk altlarında bastonlar, bir elinde gazete, ceketinin cebinde olur da nefesin sıkışırsa diye fisfısınla yaşamaya devam edersin, yıllarca doldurduğun ciğeri şimdi nefes aldırırsın diye fisfisa muhtaç edersin. Fıs!, fıs! Fıs!

Usta sandalyesini aldı dükkânın önüne koydu, kaş göz işareti yaptı yanına gelmem için. “Otur bakalım” dedi şöyle, “bিরer çay içelim.” Kumandama yöneldim, sandalyemi onun yanına doğru hareket ettirdim. Bana halimi hatırlımı sorarken, caddenin başından Ömer dayı mısır arabasını Arnavut kaldırımına vura vura geliyordu. Sabahın sessizliğini bir an da bozuvermişti. Usta kalkıp bir sandalye daha kaptı içeriden, usulca yanına koydu, bir de çay getirdi.

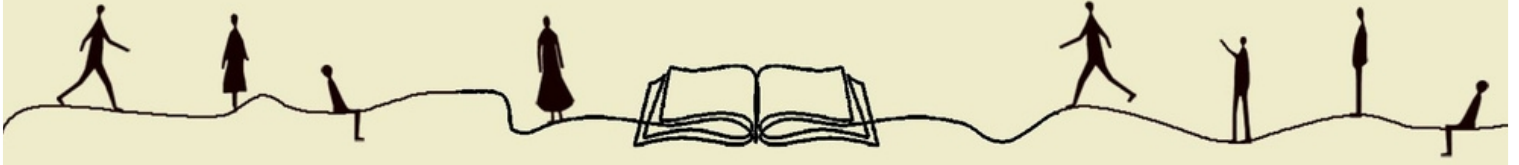
“Günaydın Sabahattin Efendi,” dedi.

“Günaydın Ecevit” dedim.

Fileye sarılmış mısırlarını arabasının üzerine koydu. Cebinden bir mendil çıkardı. Alnını sildi.

“Şu Boyacıköy’den buraya gelene kadar kan ter içinde kaldık. Bugün hafta sonu, erkenden Çınaraltı’na çöküveririm” dedi. Sakince sandalyesine oturdu. “Sen açmazdın bugün usta, hayırdır” dedi.

“Geleni gideni çok bugün evin, çeyiz hazırlığı, çarşı pazar derken kafam şişti, dükkâna attım kendimi” dedi.

“Düğün dernek zahmetli iş” dedim.

“Okutuyorsun, büyütüyorsun, evlendiriyorsun, ömrünün yarısını alıyor” dedi. Yüzünde yorgun, donuk bir ifade vardı. Sakalını kaşıyor, derin derin bakıyordu.

“Doğrudur” dedim.

“Sen bilir misin ne paralar döktüm ben okutmak için. Böyle şeyler söylenmez tabii, ama bir gün yok dedin mi, olay olur. Okulu olur, harçlığı olur, büyür, evi olur, düğünü olur, olur da olur... Hiç yıkılmayan bir çınar gibi hazır kıta beklersin. Bir gün hafif eğilmeye kalksan vay efendim noluyor. Yoksa ne yapsın insan! Yıllarca evini paylaştığın insana yabancılaşırsın sonra, çünkü yetemediğini görür. En çok da o koyar insana, aynı yastığa baş koyduğun insanla konuşamamak, anlaşılamamak, sürekli bir şeylerden kaçmak.” Sesi biraz çatallaşmıştı, gırtlaklarını temizledi, çayından bir yudum aldı. Gözlerim köşedeki balkonda teyzenin suladığı çiçeğe gidiverdi. Her sabah onunla konuşur, suyunu verir, sonra çayını alır usul usul gazetesini okurdu. Önemsemekle ilgiliydi belki de tüm mesele. Derin bir iç çektim. Uzun bir sessizlik oldu. Sadece kuş sesinin ve kaldırımın üzerinde uykusunda homurdanan köpeklerin oluşturduğu bir sessizlik.

“Ee” dedi bizim mısırcı dayı, “Baba oğluna bir bağ bağışlamış, oğul babaya bir salkım üzüm vermemiş” dedi ellerini dizinin üstüne koydu.

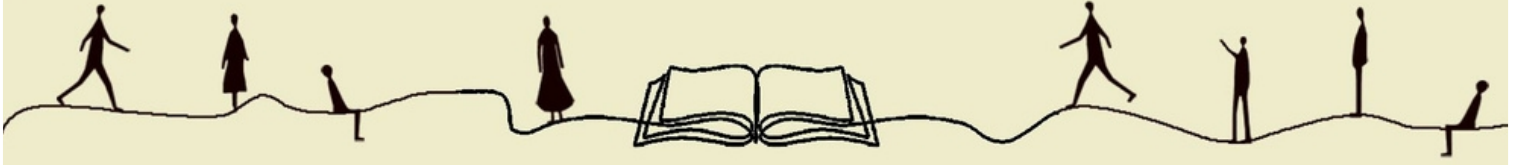
Usta bir çay daha almak için dükkâna girdi. Ecevit sanki Bekir ustanın çaresizliğini derinden hissetmiş olacak ki mahsun bakıyordu. İki elini havaya kaldırdı, “Bilmem ki ne denir bu işe” dedi. Çayının son kalan yudumunu içti, tabağa koydu, mendille tekrar alnını sildi. Yavaşça doğruldu,

“Ben yavaştan geçeyim, sahile gelenler olmuştur. Ustaaa! çay için eyvallah, ben geçiyorum, görüşürüz” dedi.

Bekir de içerden elini kaldırdı, çayını, gazetesini alıp iskemleye oturdu.

“Ben de gazetemi alayım, çeşmenin oraya çökövereyim, hadi allahaismarladık” dedim. Kumandama bastım, tıngır mıngır ilerledim. Bakkala doğru yöneldim.

“Günaydın Sabahattin amca, gazeten burda” dedi çırak ve uzattı.

“Sağ ol evlat” dedim. Çeşmenin oraya doğru ilerledim. Sahil coşmaya başlamıştı. Osman, ekipmanlarını toplamış yanına da yaverini almış bir yandan kafayı çekiyor bir yandan oltasını kontrol ediyordu. Bir ben sevemedim şu balık tutmasını. Belki de o kadar içemediğimdendir. Ben sohbe bir dalarsam oltayı da unuturum balığı da. Hem onu alacaksın, ayıklayacaksın, kokusunu çekeceksin, yıkayacaksın, una bulayacaksın da tava da pişireceksin, zahmetli iş. Yemeğin her türlüsünü denerim de bir şu balığın kokusuna tahammül edemedim. Çınaraltı’nda kuş sesleri eşliğinde, yaprakların hışırtısı ve güneşin denize cam gibi vurduğu, sanki kucaklıyormuş gibi hissettiren mavisine uzun uzun baktım, bir çay söyledim.

Delikanlı çayımı getirdi, “Sabahattin amca nasılsın?” dedi.

“Ooo, delikanlı döndün mü sen” dedim.

“İki hafta oldu amca, bugün dükkâna geldim” dedi. Tepsideki diğer çayı kendisine aldı, bir iskemle çekti, yanıma oturdu. Bir sigara yaktı.

“Sigaraya da başlamışsın” dedim.

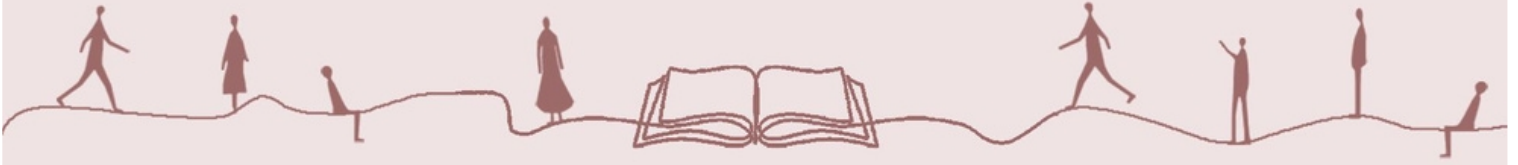
“Zaman geçmiyordu be amca” dedi.

“Geçmeez” dedim. “Kendine döner, duvarlara bakar, uzun uzun düşünürsün, tekrar düşünürsün, sonra niye düşündüğünü düşünürsün” dedim. “Varsa kırgınlıkların, kırdıkların, onları düşünürsün. Öyle böyle geçiyor işte” dedim.

“Delikanlı oldu bizim Ali” dedi Topal İsmail. “Heyt bee” dedi tıslayarak güldü, sırtına bir iki el vurdu.

“Heey gidi günler dedi. Yıllar önce bu kıraathaneye bana iş var mı abi dediğin günleri anımsarım. Adam oldu da askere gitti kerata” gururlu bir gülümseme belirdi yüzünde. Parlayan yeşil gözlerinin ardında samimi bir ruhu vardı delikanlının. İyi yürekliliğin, sıcak kalpliliğin verdiği bir samimiyetti bu, gülümsedim.

“Ee anlat bakalım ne zaman döndün, neler yapıyorsun?” dedim.

Bana askerlik anılarından bahsediyordu ki aniden oturduğum sandalyeme çakılmış gibi hissettim. Kalbim davul gibi kulaklarımda çınliyordu. Gözlerim Ali’yi seçemiyordu sanki her şey yavaşlamış rüzgârın uğultusu müthiş bir gürültü koparıyordu. Vücudum kaskatı kesildi, elimi göğsüme götürmeye çalışıyordum ki o an her şey karardı. Sonrasını bilmiyorum, söylediklerine göre sandalyeden düşerken tutmuşlar. Gözlerimi açtığımda hastanedeydim. Öğrendim ki kalp krizi geçirmişim. Ardından by-pass ameliyatına alınmışım. Dediklerine göre iyi geçmiş, bir süre solunum cihazıyla kalıp, yoğun bakımın ardından hastaneden çıkarıldım ancak iyileşmem birkaç ayı buldu. Bu süreçte mahalledekiler yardımlarını esirgemediler. O güne kadar tek başına olmanın ya da yalnız geçen günlerimin hiç de tatsız olmadığını düşünürdüm. Ama o ilk gece yapayalnız hissettim. İlk gün hastaneden geldiğimde Bekir usta, hanımının yaptığı yemekleri getirmişti. Bir anda ev dolup taşmıştı. Çok mutlu olduğumu hatırlıyorum. Nina da bahçesinden pembe güllerin olduğu saksıları ile bir anda odama baharı getirmişti. Kendimi yormadan konuşabiliyordum, fazla hareket etmemem kendimi yormamam gerekiyordu. Biraz hoş beş hasret giderdikten sonra akşam oldu ve yatakta uzun bir süre uykuya dalamadım. Odadaki sessizlik nefesimi sıkıştırıyordu. Camdan içeriye yayılan yaprakların sesleri geliyordu, ay ışığının vurduğu gül tanesine odaklandım. Uzun uzun iç çektim onu izlerken. O pembe gül mutluluk uyandırmıyordu içimde, o an bambaşka bir bağ oluşmuştu aramızda. Rahmetli anam gibi “yalnız hayat mı olur? Olmaz! Evlenip yuvanı kuracaksın” diyordu sanki. Ya da babam gibi “evleniyorsan evlen, ama dert tasa istemiyorsan çoluğa çocuğa karışmayacaksın.” Bir insan neden evlenmek ister ki? Gençliğimde pek azına rastlardım mutlu çiftlerin, el ele yürüyenleri görünce gözlerim kamaşırdı. Ama eş dostu işitince vazgeçerdim. Annemin dediği gibi yaşlanınca yalnız kalmamak uğruna biriyle evlenmiş olsaydım, mutlu olabilir miydim? Veya babamın dediği gibi evlenip hiç çocuk yapmamış olmak, dertten tasadan uzak mı olmaktı? Bunlar iyi sebepler miydi? İyi mi kötü mü olduğunu netice gösterir. Ben onların bu arzularına hiç nail olmadım. Daha içten, dostça biri olsaydı da bir gün yatak döşek hasta olsam, usulca yanımda oturacak, hasbihal edecek birini istemez miydim? Yine yatak döşek hastayken, yanına bağdaş kurup sokulmayan birini görsem ben de deliye dönmez miydim? Tepemdeki camdan ani bir rüzgâr esince gülün yaprakları yere döküldü. Boğazım düğümlenmişti. Kalan güllere baktım, derin bir nefes aldım, ikimiz de solup gidecektik bir gün.

Ertesi sabah uyandığımda rüzgâr camı sonuna kadar açmıştı. Kapının perdesi uçuşuyordu. Güllere baktım. Bir tanesinin daha yaprakları düşmüştü. Doktorun söyledikleri geldi birden aklıma,

“Bu günlerde sizi yoracak şeyler yapmayın, uzun yürüyüş yasak, kırmızı et yasak, hamur işi hazır gıdalara hiç girmiyorum bile. Akdeniz usulü beslenmeniz iyi olur. Sandalyenizle uzun mesafeler de yapmayın, ancak yanınızda biriyle olabilir. Tansiyonunuz her gün kontrol edilmeli. Kontrollerinizi yaptırmayı unutmayın.”

Boğazım düğümlendi bunları aklımdan geçirirken, çünkü uzun bir süre yataktan çıkamayacaktım. Her gün beni gezdirecek kimse yoktu. Eş dost benimle nereye kadar ilgilenebilirdi. İş düştü başa, bu odada daha fazla vakit geçirmeye alışsam iyi olur diye içimden geçirdim. İki el kapıyı çaldı biri,

“Kim o?”

“Benim Sabahattin Bey, Nina, müsaitseniz içeri gireceğim.”

Ahh, elim ayağım birbirine girdi. Üstüm başım hastaneden geldiğim gibiydi. Sağa sola bakındım ürkek bir çocuk gibi, “buyrun buyrun” dedim. Ona anahtarı verdiğimi unutmuşum. Tansiyonuma bakmaya geleceğini söylemişti. Yavaşça doğruldum. Yere koyduğu tepsiyi alıp içeri girdi. Yatağımın önünde duran sehpaye koyduğu kahvaltıyı görünce boğazım yine düğümlenmişti. Birinin benim için evde bir şeyler yapmasına hiç alışmamışım, müthiş bir mahcubiyet kapladı içimi, karnım ağrımaya başlamıştı. Açlık mıydı hissettiğim yoksa utanç mı karar veremiyorum.

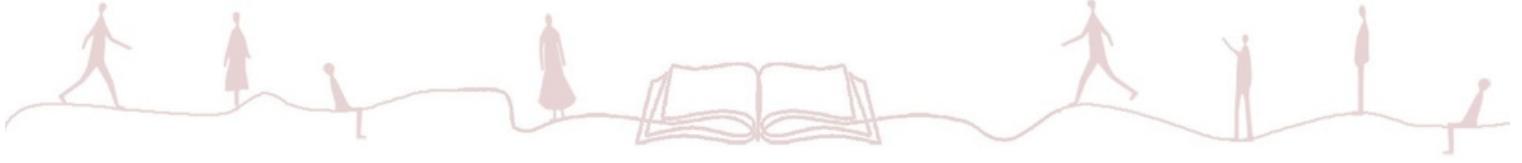
“Bugün nasılsınız? Tansiyonunuza bakıcam, sonra bir şeyler yersiniz” dedi. Elini omzuma koydu. Yine o gülümseme. Her defasında, aynı ton ve göz kısılması. Şefkatli dokunuşu karnımdaki şiddete iyi gelmişti. Kolumu sıvayıp tansiyonuma baktı, benimle ilgilenişini izliyordum. Uslu bir çocuk gibi sesimi çıkarmadan onu izliyordum. Yetmiş yaşında koca adam olan ben, kendimi nasıl böyle un ufak hissedebiliyordum?

“Tansiyon normal, bence güne güzel başlıyoruz. Siz bir şeyler yiyin sonra sizi gezintiyeye çıkarıcam.”

“Ama olur mu öyle, çok teşekkür ederim sizi işlerinizden alıkoymuş olmuyim”.

“Benim emekli olduğumdan beri hiç işim yok, çiçeklerimi suluyorum onları da hallettim zaten, hem biz komşuyuz bunları düşünmeyin.” Yine eliyle omzuma dokundu. İçime ılık bir ürperti geldi. İyi mi kötü mü hissettiğimi anlayamıyordum. Yüzümde belli belirsiz ifade vardı. Sakallarım da uzamıştı nasıl pis görünüyordum hay allah, utancımın yerin dibine girmek istedim. Kapıyı kapatıp çıktı. Bir süre tedirginliğimden tiril tiril titremiştim. Oda sıcak olmaya başlamıştı. Acaba kötü kokuyor muydum diye düşünmeye başladım. Değneklerime yöneldim. Tuvalete gitmek için iki dakika boyunca düşündüm, düşersem kendimi nasıl koruyabilirim diye. Bir hışımla doğruldum. Sakince nefes almaya çalıştım, yavaş yavaş yirmi adım sonunda tuvalete ulaşabildim. Yüzümü tıraş ettim, duş alamayacağım için koltuk altlarımı sabunla iyice temizlemeye çalıştım, boynumu, yüzümü, ensemini iyice yıkadım. Ellerim yorulmuştu. Yatağa döndüm zor bela. Kahvaltımı yaptım, temiz pak bir çocuk gibi Nina’yı beklemeye başladım.

Denizanası ve yosun kokusu alıyordum. Güneş yakmıyor, rüzgâr içimi okşuyordu. Sandalların içinden, ağaçların yeşilinden, gökyüzünün mavisinden mi güneş doğuyordu. Yanımda Nina, içimde hoş bir eda, sandalyemdeyim, rüzgâra karşı sakın sakın gidiyoruz. Kırathane açılmak üzere, Ecevit'i görüyorum, mısırlarını dizmeye başlamış bana şapkasını kaldırıp selam veriyor. Az ileride Ömer Usta'yı görüyorum elinde oltası, ağzında sigarası, beni görünce yüzünde oluşan gülümsemesi... Çınaraltı'nı özlediğimi hissediyordum. İçimi kemiren duygu ait olamamak mıydı? Birine ait olmak... Belki de bu hastalığım yüzünden yaşadığım muhtaçlığın getirdiği bir duyguydu. Bencillik değil mi bu? Yanımda benimle ilgilenecek biri olmadığı için mi yalnız hissediyordum yoksa gerçekten tek başına mıydım? Etrafıma baktım, başımın üstünde sandalyemi iten Nina'ya baktım.

“Bugün rüzgâr çok tatlı esiyor” dedi.

“Kahve içmez miyiz?” dedim.

“Seve seve” dedi.

Yük gemisi ağır ağır boğazı yarararak geçiyordu, iskelenin önünde bekleyen yolcular, balık tutan mahalle sakinleri, etrafta telaşlı kuşlar, rüzgâr saçlarımızı savuruyor, denizin uğultusu kulağımızı gıdıklıyordu. Ben de kahvemi içerken Nina'yı dinliyordum. Ben onu yıllardır dinliyorum. İşte o günden beri Nina ile yürüyüşe çıkar, hep konuşacak bir şeyler buluruz. Fark ettim ki içimdeki tedirginliği artık hissetmiyorum. Gecelerim, gündüzlerim arınmıştı korkularımdan. İyileşiyorum, üstelik çiçekleri de iyileştiriyorum. Nina'nın odama getirdiği gülleri suluyor, gerektiğinde budamasını yapabiliyorum. İnsan bir garip oluyor, ilgiye, şefkate boğulunca beyni bulanıyor. Şimdi anlıyorum. Bir bakışın, bir dokunuşun, bir sözün içimde filizlendirdiği duyguları. Belki de sevebilirmişim kendimden başkasını, içimde iyilikler yaratabilirmişim, hoş sohbet edebilirmişim, güven verebilirmişim, hesap etmezmişim, cesaret edebilirmişim yaşamaya, ihtiyarlığı kucaklamaya.

SON

Esengül YAVUZ

MENEKŞE

Başımda korkunç bir ağrıyla gözlerimi yavaşça araladım. Oda, karanlık ve sessizdi. Ne kadar uzun süredir uyuduğumu bir türlü algılayamıyordum. Kahretsin! Başımdaki ağrıya bakacak olursak, yine ağrının şiddetine dayanamayıp bayılmış olmalıydım. Odama ufak bir göz attım; 23 adım mesafede odamın kapısı yer alıyordu, aradığım ve ihtiyacım olan her şeye sahiptim burada. Kare biçiminde ve ahşap olan çalışma masam yer yer soyulmuştu. Hemen yanında antika olduğunu tahmin ettiğim orta büyüklükte bir sandık, karşısında da eskiciden çok uygun fiyata bulduğum tozlu raflara ev sahipliği yapan kitaplığım. Her hafta temizlememe rağmen yine de tozlanmayı esirgemiyordu. Bu sebeple, ben de temizlemekten vazgeçip tamamen doğal süreçte yıpranmasına ve toza bulanmasına kendi çapımda destek olmaya karar vermiştim. Evimde tek huzura kavuştuğum, mutlu olabildiğim ve kendimi bulabildiğim tek yer burasıydı. Duvarları not defteri olarak kullandığım yer yer beyazlığı kalan küçük odamı, dışarıdan gelen ufak bir ışık süzmesi aydınlatıyordu. Yatağımdan doğruldum ve yavaşça yüzüme ilişmiş olan saçlarımı yüzümden ayırıp derin bir iç çektim. Kitapların o eski sayfalarından burun deliklerime süzülen o tozlu fakat bir o kadar da iştah kabartıcı kokusunu çektim içime bir süreliğine. Yataktan aşağı sallanan ayaklarımı esnetip ağrı kesici bulabilmek umuduyla odanın kapısına yöneldim. Kapının tokmağını yavaş ve sessiz bir şekilde çevirip kendimi uzun koridora attım. Karanlıktı. Terk edilmiş bir hastane gibi soğuk ve karanlıktı. Işığı açmaya çalıştım ve karanlıkta el yordamıyla ışığı açmama yarayacak bir anahtar aradım. Yoktu. Geçen hafta duvarları boyarken kazara merdivenin lambaya takıldığını ve merdiveni çekiştirirken lambayı aniden patlattığımı anımsadım. Tamamen benim sakarlığımdı ve sakarlığım yüzünden bu koca evde ışıksız kalmıştım. Kendimi sorgulamak yerine, tabii ki kapıyı arkamdan kapatıp yatağıma geri dönmeyi planladım ve öyle de yaptım, sonuçta uyku her şeye iyi gelen bir ilaçtı öyle değil mi? Durup kendi kendime yaptığım iğrenç espriye gülümsedim ve hiçbir şey hakkında bir daha espri yapmama kararı alıp uyumaya devam ettim.

Gözlerimi açtığımda ortalık aydınlıktı. Yatağımın yanındaki pencere pervazından saati anlayabilmek için dışarı bakmaya zorladım kendimi. Öğlen olmuştu. Penceremi sonuna kadar açtım ve dışarıdaki o bahar kokusunu, havasız kalan ciğerlerim için bir hışımla içeri aldım. Hava enfesti. Karşı çalıların orada bir hareket dikkatimi çekti. Ürperti ile geçen saniyeler sonunda, hareketliliği yapanın bizim bahçıvan Allan olduğunu fark ettim. Allan, bahçemizin yeni bakıcısı olmalıydı. Evet, evet yeni bahçıvanımız Allan. Elinde tuttuğu uzun bir parıltıyla selam verirken yüzünde kocaman bir gülümseme yerleşmişti. Bağırarak “Günaydın! Bakıyorum da bugün erkencisin.” diye selamladı beni beyazlar içindeki adam, elindeki o büyük parıltıyı ağaçlara yönelterek. Aramızda az mesafe olmasına rağmen neden o denli bağırıldığını düşündüm bir an, sonra bu düşünceyi kafamdan silip ben de kibarca başımla selamladım. Tuhaf adama benziyordu şu Allan. Elinde bahçe makası olduğunu tahmin ettiğim şeyle akşama kadar oradan oraya yürüyüp durdu. Sadece onu izlemedim tabii ki... Akşama kadar yoldan geçenleri de izledim. Mesela; siyah şapkalı adam yine her zamanki gibi kalın giyinmişti ve elindeki geniş tuttuğu tasmasıyla arkasından yürümeye çalışan köpeğini çekiştiriyordu. Modern giyinmiş ve pembeye bulanmış gibi görünen iki yaşlı kadın kol kola yürüyüşe çıkmışlardı. Kendi aralarında hararetli bir tartışmada olduklarını varsaydım. Çünkü konuşurken sadece yüz değil el- kol kasları da çalışıyordu hem de acayip şekilde. Dışarıyı izlemeyi bırakıp pencerenin kenarında duran nazlı çiçeğimi izlemeye başladım. Yavaşça ihtiyacı olduğu kadar suyunu verip saksısındaki tozu ve kiri temizledim. Yapraklarına sıra gelince, tek tek bütün yapraklarını özenle silerken tekrar filizlendiğini görünce şok oldum. Menekşelerin fazla yaşayamayacağını, hasta olduğunu söylemişti satıcı. Gerçekten ilk tanışmamızda ben de öleceğini düşünmüştüm. Çok sıksıkaydı ve yaprakları neredeyse yok denecek kadar azdı. Üzgün ve deyim yerindeyse, öleceğinin farkındaymış da buna razı gelmeye kendini zorluyormuş gibi boynu bükük duruyordu. Bugün ise durumu çok iyiydi. Artık kendini bulmuştu sanki. Yaprakları yemyeşil ve sağlıklıydı, mis gibi kokuyordu ve tazelenmişti. Kahvemi hazırlayıp çiçeğimin yanına geçtim ve aramızdaki o sözsüz sohbete kaldığımız yerden devam ettim.

Sonra biranda kapıdan gelen ani ufak tıkırtıyla irkildim. Acaba postacı mı gelmişti? Belki de yanlışlıkla çalmışlardı kapıyı. Neyse deyip yerimden doğruldum ve kapıya yöneldim. Bir an için sandığa ilişti gözüm. Tanrım, işlemesi ne kadar da detaylıydı. İlk bakışta koyu ceviz rengi göze çarpıyordu, ahşap sandık zamana karşı olan mücadelesini daha fazla sürdürememişti belli ki, yer yer rengi artık bal sarısına dönmeye başlamıştı algılayabildiğim kadarıyla. Daha da yaklaştım diz çöküp. Yukarıdan itibaren detaylıca izleri takip etmeye başladıkça üzerinde taşıdığı işlemlere hayran olmamak işten değildi. Aralarında sıralı yedili sütunlar yer alıyordu sandığın üst tarafında ve her aralık, sütundan bir ton açık renkteydi.

Elimi sütunları daha iyi hissedebilmek için üzerinde gezdirdim gözlerimi kapatıp. Sanki Viktorya dönemi mimarisine benzeyen bir yapıya sahipti. Karanlık ve davetkâr. Ürpertici ve cana yakın bir tavrı da vardı üstelik. Zihnimde canlanan dar, ıslak ve tekinsiz sokaklar canlandı o an ve sokakta yürümeye başlarken buldum kendimi. Yağmurun etkisi geçmemişti henüz. Çünkü havadaki o ağır ve bir o kadar da insanın içini açan toprak kokusunu alabiliyordunuz. Sokağın her iki tarafında da yüksek katlı binalar vardı. Terk edilmiş binalar... Yavaş adımlarla sokaktan aşağı doğru yürümeye devam ettim. Binaların yapıları gördüklerimden biraz farklıydı. Renkleri çok soluk görünüyordu ve yalnızdılar. Bir an için duraksadım, binalar yalnız olmaz ki. Kendi içimde bu sorgulamayı sürdürürken bir taraftan da binaların yapılarını uzaktan incelemekle meşgul ettim kendimi. Pencerelemin hepsi kapalıydı ve yıkık dökük görünüyorlardı. Taştan yapılmış evler çok soğuktu.

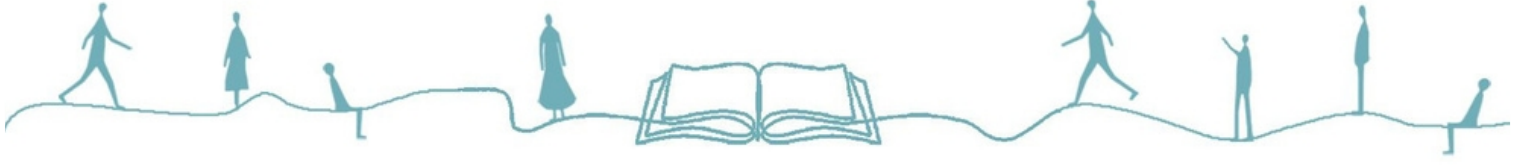
Gözlerimi açtığımda yatağımdaydım. Başımda şiddetli bir ağrı saplanmıştı hemen kalkıp biraz su içmeliydim. Suyun o soğuk ve serinletici ferahlığını boğazımdan aşağı inerken kendimi iyi hissettim. Camdan dışarı bakınca havanın karardığını rahatlıkla anladım. Çünkü Allan yoktu görünürlerde. Ağaçlar derin bir uykuya dalmışlardı. Havada tatlı bir sükûnet dolaşıyordu. Karıncalanmış ayaklarımı açmak üzere ayağı kalktım ama güçsüz bacaklarım beni yatağıma geri oturttu. Kan dolaşımım yavaşlamıştı demek ki uyurken. Üzerine düşünmeden tekrar yatağıma uzandım ve her zaman en sevdiğim aktivitelerimden olan tavanı izlemeye koyuldum. Yarınki yapacağım işleri düşünmeye başladım, kahvemi hazırlayıp Allan'a selam verdikten sonra belki çiçeğimi de alır dışarıda kısa bir yürüyüş yapardım, hem bu ikimiz hem de sohbetimiz için güzel bir fırsat olurdu. Evet, evet bu çok güzel, dâhiyane bir fikirdi. Hele ki benim için. Yaptığım plandan memnun olmuş bir şekilde kendimi usulca tebrik ettim ve sokaktan aşağı yürürken önümde aniden ikinci bir yol belirdi. Arkamda uğuldayan rüzgâr da benimle aynı fikirde olmalı ki cesaret verircesine beni o yola doğru itmeye başladı. Burada daha uzun yapılar vardı bir öncekine nazaran. Yürüdüğüm yol çakıl taşıyla doluydu ve düşmeden yürüyebilmek için gerçekten büyük bir çaba sarf etmem gerekiyordu. Uğuldayan rüzgâr daha da hiddetlenince, üzerimdeki paltonun yakalarını daha da birleştirip kendimi rüzgârdan korumaya çalışırken buldum kendimi. Ama bir taraftan da etrafa bakmak da istiyordum ve ilk bulduğum tırabzana doğru hızlıca bir hamle yapıp doğrularak kafamı kaldırdım. Kafamı kaldırdığımda, bunun o kadar da harika bir fikir olmadığını anladım ki bu da karşımda duran eve doğru ansızın bir keşfe çıkma dürtüsü uyandırdı. Uzaktan bakınca, iki katlı ve harabeye dönen bir evmiş gibi görünse de her yaklaştığım adımda kendi içimde bir yakınlık hissetmeye de başladım. Çok tanıdık bir havası vardı evin.

Eski moda bir ürkünçlüğü ve çekiciliği vardı adeta. Zaman kaybetmeden sert rüzgardan kurtulabilmek için yarısı içe göçük ve yarısı pek fazla güven vermeyen ahşap merdivenlerden verandasına çıktım. Küf kokuyordu burası. İçimde buradan arkama bile bakmadan hızlıca kaçma arzusu uyandı ve derhal bu arzumu durdurdum. Ufak adımlarla gıcırdayan tahtaların üzerinde ilerlerken içeriden gelen cılız sesi takip ederken buldum kendimi. Kapı tokmağına titreyen ellerimi götürdüm ve örümcek ağıyla yapış yapış olan tokmağı ufak bir hareketle çevirip o görkemli kapıyı hafifçe araladım. Dışarı nasıl kasvetli ve rüzgarlıysa evin içi o denli sessiz sakin ve sıcacıktı. Kapıyı arkamdan fazla ses çıkarmadan kapatmayı başardım. Ne de olsa yabancı bir eve giriyordum ve burada biri ya da bir şey varsa şayet, yerimi belli edecek kadar da aptalın teki değildim. Holü loş bir ışık aydınlatıyordu. Duvarlar sökülmiş ve soyulmuştu. Rengini seçebilmek umuduyla loş ışığın altında bir an için duraksadım ve gözlerimi karanlığa alıştırmaya çalışıp tekrar bakışlarımı duvara doğru yönelttim. Duvar kırmızıya çalan bir rengi taşıyordu görebildiğim kadarıyla. Ellerim duvarda kendi yerini bulmaya çalışırken duvardan alçılar dökülüyordu yerdeki ahşabın üzerine. Evin tam ortasında yuvarlak bir masa duruyordu. Evin dekorasyonu her ne kadar modern dursa da masada duran şamdanlar ve duvarda asılı duran tablolar ilginç bir hava katıyordu eve. Avizesi yamuk duruyordu ve düzeltme dürtümü tekrar bastırarak etrafta gezinmeye koyuldum. Bu evde bana tanıdık gelen bir şeyler vardı ve ben bir türlü o bağlamı kafamda oturtamıyordum nedense. Verandada yürürken duyduğum cılız sesin kaynağını bulmaya karar verdim ve yavaşça tıkırdayan merdivenlerden yavaş adımlarla yukarı çıkmaya başladım. Neden bilmiyorum ama sesin üst kattan geldiğini düşünmüştüm ve bu düşüncemde haklı çıkma umuduyla devam ettim.

Kendimi birden kendi odamda masanın başında buluverdim. Kabus muydu yoksa uyanmış mıydım yoksa şu an mı rüya görüyordum. Aklım allak bullak olmuştu aniden. Kahve fincanına doğru elimi uzattım ve gözümün önünde en son gördüğüm şey canlandı: eski moda bir sandık. Dirayetimi tekrar bedenime ve zihnime geri kazandırmak için sıcak kahvemde büyük bir yudum alarak kararlı bir şekilde yerimden doğruldum ve yanına gittim. Menekşemin. Hayır, bu doğru olamazdı. En son masanın başında ayaktaydım, nasıl kendimi bir saniyede menekşemin yanında bulabilirdim ki? İlaçları fazla kaçırmış olmalıyım. Bu sefer, sandığın önünde bağdaş kurmuş otururken buldum kendimi ve Allan'ın sesini duydum derinlerde. "Günaydın. Bakıyorum da bugün erkencisin." diye selamladı beni beyazlar içindeki adam, elindeki o büyük parıltıyı ağaçlara yönelterek. Aramızda az mesafe olmasına rağmen neden o denli bağırıldığını düşündüm bir an, sonra bu düşünceyi kafamdan silip ben de kibarca başımla selamladım. Tuhaf adama benziyordu şu Allan. Derin bir nefes aldım. Gözlerimi sandığın işlemeden ve detaylarından alamıyordum bir türlü. Peki bu kırmızı sandığı nasıl açacaktım? Anahtarı neredeydi? Cevaplanması gereken sorular bir yığın gibi beynimi doldururken ciğerlerime temiz havayı almak isteğiyle kendimi pencereden aşağı sarkıttım. Havasız kalmış ciğerlerime temiz havayı zar zor alabiliyordum. Tıkanmıştım. Sandıktan gelen toz ve bunaltıcı koku başımı döndürmüştü adeta. Biraz uyursam kendimi daha iyi hissedecektim. Uyumalıydım artık.

Boynumdaki sızıyla uyandım aniden. Hem sızı hem de ufaktan bir ıslaklık vardı. Başımı kaldırdığımda elimde sıkı sıkıya tuttuğum menekşeyi gördüm. Herhalde onun dikenini elime batmıştı. Annemin menekşesi. Annemden kalan, ona dair son hatıra olan menekşe. Uykuya yenik düştüm. İçeri giren adamların sesleri yarım yamalak anlaşıyordu. Uyku beni teslim almak istiyordu ve sonunda başardı.

“Rapor ne zamana hazır olur?”

“Olay nasıl oldu acaba, fikri olan var mı? Doktor Allan, bu konuda aramızdaki en deneyimli kişi sizsiniz. Bu arada bunu basından uzak tutmalıyız aksi takdirde beyler, kendimizi cezaevinde buluruz.”

“Buraya nakledilirken bizi bilgilendirmişlerdi ama biz çiçeğin bu kadar tehlike arz edebileceğini düşünemedik. Çok yazık oldu.”

“Allan, neler saçmalıyorsun sen yine. Ne çiçeği, çiçekle ne ilgisi var bu olayın? Biri beni lütfen acil bir şekilde aydınlatabilir mi?”

“Hasta yaklaşık 4 yıl önce buraya farklı bir akıl hastanesinden nakledilmişti. O zamanlar çok uysaldı ve elinde ufak, kırılmış bir saksısı vardı.” konuşurken pencerenin yanındaki çürümüş çiçeği gösteriyordu doktor. “Tipik bir dissosiyatif hastası olarak belirlemiştik, odasından dışarı 4 yıl boyunca hiçbir şekilde çıkaramadık. Her seansımızda bize rüyalarından daha doğrusu kabuslarından bahsetti ve geçen mart ayından bu yana da seanslara gelmeyi reddetti. Tamamen odasına kapandı ve üst..”

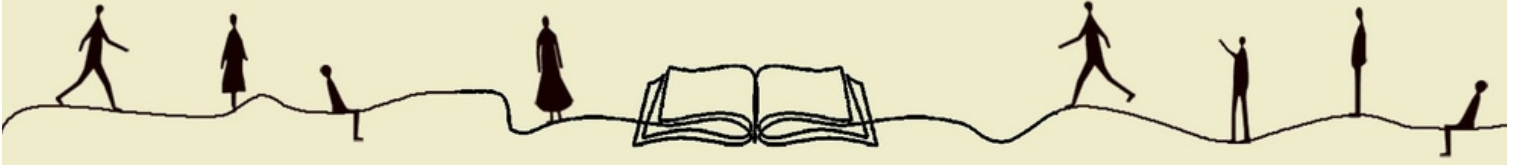
“Ne olmuş olabilir ki?”

“Anlatıyorum zaten sözümü kesmesene! 4 yıl önce annesini intihar ederken izlemiş. İzlemiş! Annesi bir oyun oynayacaklarını ve ses çıkarmaması gerektiği konusunda kızı uyarmış ve sonra merdivene çıkıp kendini asarak öldürmüştü. Kızı, bütün bu olayları başından sonuna kadar izlemiş! Annesinin boynu kırılmış ve çıkan sestten korkup kaçmaya çalışmış. O sırada da merdivene çarpmış ve lambayı kırmış. Bütün gece bir cesetle, karanlık bir odada mahsur kalmış. Onu bulduklarında hiç konuşmamış ve sorulan sorulara da cevap vermemiş. Sadece bu menekşeyi istemiş polislerden. Şimdi görünen o ki, onu kurtarmaya çalışan menekşe aynı zamanda da kızın katili olmuş.” diye devam etti doktor menekşenin yanındaki jileti parmağıyla işaret ederek.

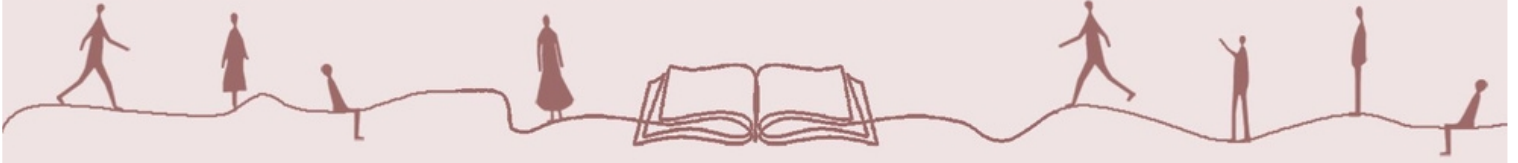
Yataktan bir anda fırladım. Çok kötü bir kâbustu. Her yerim terden sırlsıklamdı. Boynumdaki sıcaklığı hissettim ve tekrar yerimden sıçradım. Başımı yana çevirdiğimde ise derin bir oh çektim istemsizce. Çünkü o ev yoktu karşımda. Ne o ev, ne de o menekşe... Karşımda masum iki melek duruyordu. Kollarını boynuma dolayıp öylece uyuyakalan iki melek. Bana geçmişi unutturan, kendimi sevmemi sağlayan, tekrardan bana gülümsemeyi öğreten, ayağa kalkıp devam edebilmem için bana güç ve umut veren iki melek. Rahatça başımı yastığa geri koydum. Kötü günler geçmişti artık. Bazı şeyler olmalıydı, olması gerekirdi. Juliet, Romeo'suna kavuşabilmek için o zehri içmeliydi ve Dante Beatrice'ne ulaşabilmek için Cehennem'i geçmeliydi. Karakış ne kadar çetin geçerse geçsin, ilkbaharda o yapraklar tekrar yeşermeliydi. Güneş tekrardan doğmalıydı ve ben tekrar hayata devam etmeliydim. Aydınlığa ulaşabilmek adına o kasvetli sokakları yürümeli, her ne olursa olsun ayağa kalkıp yoluma devam etmeliydim. Tekrardan nefes almayı, benden gitmiş olan umuda sarılmayı öğrenmeliydim ve öğrenmişim de. Gözlerimde biriken yaşlarla yavaşça yanımda uyuyan meleğin yanağına öpücük kondurdum ve kollarımızdaki Daphne'mize sıkıca sarıldım. İyi ki varsın kızım. İyi ki...

Duygu DEMİRKAYA

POPÜLER KÜLTÜR İKONU

Yılın en beklenen, en izlenen ve en renkli filmi BARBIE! Peki ya Barbie filminin bu kadar popüler olmasının nedeni sizce nedir? Olağanüstü PR çalışmalarıyla insanların gönlünü fethetmesi mi? 2023 yılının en büyük popüler kültür ve kapitalizm örneği olması mı? Bana soracak olursanız asıl nedeni insanların, özellikle kadınların bu kaos dolu dünyadan sıkılıp çocukluklarına BARBIE filmi sayesinde dönebilmesi. Doğrusu Jane Austen'dan sonra jenerasyonumuzun en büyük feminist hareketinin Greta Gerwig'in yapmış olduğu BARBIE filmi olduğunu düşünüyorum. Dünyada artan cinsiyet eşitsizlikleri, kadın cinayetleri, pandemiler ve savaşlar adeta Viktoryan Döneminde olduğumuzu düşündürüyor. Herkesin boğulduğu bu dönemde insanları pembeye dönüştürüp sinema salonlarına gönderebilmek bence kesinlikle çok büyük bir adım. Filmi izlerken kahkahalara boğuluyor, düşünüyor ve ağlıyorsunuz birçok duyguyu aynı anda izleyiciyle buluşturma konusunda alanının en iyi örneklerinden diyebiliriz, özellikle BARBIE filmini kadınların ve annelerin en derinden hissedip anlayabileceğini düşünüyorum, Greta Gerwig adeta kadınlara seslenen bir film yapmış. Filmde siyahi, engelli, kilolu, zayıf ve tesettürlü Barbie'ler olması çok hoş, ayrıca oyuncuların gerçekten de Barbie oyuncakları gibi hareket etmesi ve yaşaması filmi çok daha özel hissettiriyor. Film, ataerkil bir toplumun olmadığı herkesin eğlendiği ve eşit olduğu rüya gibi bir dünyada BARBIE ve KEN'in bir macera için gerçek dünyaya gitmesi ve KEN'in ataerkilliği öğrenip Barbie dünyasını mahvetmesini konu alıyor. Greta Gerwig bu konuyu komedi şeklinde işlese de yüzyıllardır her kadının maruz kaldığı bir olay olduğu için insan ister istemez hüzünleniyor. Filmde geçen "Başkalarının bizleri beğenmesi için kendimi ve diğer bütün kadınların kendilerini bağlayıp düğümlmelerini izlemekten çok sıkıldım.", "Biz anneler kızlarımızın arkasında dururuz ki ne kadar ilerleyebildiklerini görebilelim." gibi replikler insanı bir komedi filminde derin düşüncelere daldırıyor. Filmde Ken'in, Barbie dünyasından çıkıp gerçek dünyaya gittiğinde erkek karakterlerle kurduğu "Ataerkilliği gayet iyi yapıyoruz sadece saklamasını iyi biliyoruz.", "Ben hiçbir gücü olmayan bir erkeğim bu beni kadın yapar mı?" replikleri günümüz ataerkil toplumun kadınlara karşı tavrını oldukça iyi analiz eden replikler. Genel olarak filmde beni rahatsız eden ya da sevmediğim bir şey olmadı tam tersi oldukça eğlendiğim ve derinden etkilendiğim bir film oldu. Açıkçası filmi kim izlerse izlesin seveceğini düşünüyorum fakat maalesef ki ataerkil toplumun erkeklere dayattığı idealar sebebiyle, film BARBIE hakkında olduğu için ve izleyiciler sıkıcı hayatlarında azıcık da olsa eğlenmek için pembe giyinerek sinemalara gittiği için bu filmi hiç izlememiş insanların önyargılı ve zorbalayıcı sözlerini sosyal medyada görebiliyoruz. Eğer filmi izleyen biriyseniz bu sözleri takmayacağınızı biliyorum.

BARBIE filminin reklamları için çok para döküldü, tüm dünya pembeye boyandı, mağazalar, zincir restoranlar, sosyal medya ve gözünüzle baktığınız her şey BARBIE filmi için pembeye döndü bu da beraberinde kapitalizmi getirdi ne hoş ki filmde Amerika'nın kapitalizmiyle de dalga geçiliyor. BARBIE çıktığı ilk zamanlardan beri her zaman modaydı ve gerçek bir ikonu. Popüler kültürün en büyük örneklerinden biri BARBIE'dir, her genç kızın Barbie bebeği olmuştur ve Barbie filmlerini izleyerek büyümüştür. Böyle büyük bir popüler kültür ikonunu sinemalarda görmek çok hoş ve bizlere neden Barbie'nin bir popüler kültür olduğunu da hatırlatıyor. İnsanlar, BARBIE oyuncakları ve filmlerinin genç kızları zayıf, uzun ve güzel olmak için saçma güzellik algılarına dayattığını iddia etse de bu hiçbir zaman gerçek olmadı. Küçük çocukların böyle düşünceleri olmaz ve olamaz, bu tür düşünceleri dayatan ataerkil toplum ve yetişkinlerdir. Her zaman Barbie oyuncaklarının farklı türleri olmuştur, Barbie filmleri ise çocuklara her zaman yardımsever ve arkadaş canlısı olmayı aşılamıştır. Bir çocuk Barbie ile oynarken onun gibi olmayı düşlemez onunla arkadaş olur. Maalesef günümüzün en büyük sorunlarından biri akran zorbalığı ve ebeveynlerin çocuklara karşı eksikliğidir, eğer genç kızlarınızda bir değişiklik görüyorsanız sorunu plastik bir oyuncakta değil kendimizde aramalıyız. Barbie gençlerimizi bozuyor demek yerine kendimizi ve çocuklarımızı kendine güvenen güçlü bireyler olarak yetiştirmeliyiz. Barbie'yi aptal sarışın olarak görmek de güçlü bir kadın figürü olarak görmek de bizim elimizde.

AYŞE SOLMAZ

Yıldızların Senfonisi

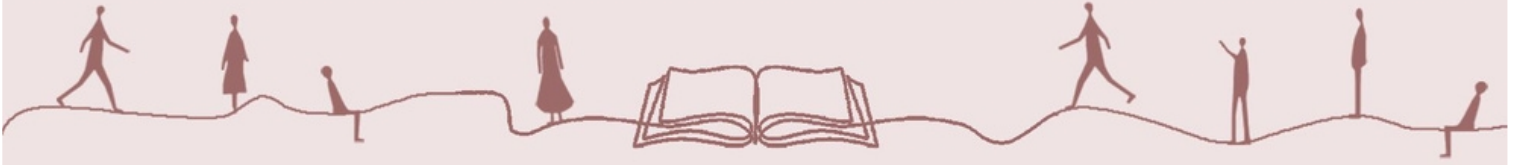
Yıldızlara dokunmayı hayal ettin mi minik papatya? Hep merak ederim o cezbedici ışıkları seni de mi parlatır yoksa yakar mı cayır cayır? Bir ruhun iyileşmesi için tırmanmak mı lazım sonu belli olmayan göklere çıkan merdivene? Yeterli mi bir mum ışığının etrafında dönmek? Yoksa hapsetmek çözüm müdür ateş böceklerini kavanozun içine?

Küçükken suya düşen yıldızları toplar kendi tavanımı süslerdim. Yatağıma yattığım zaman kendi gökyüzüme bakardım ve buna iyileşmek derdim. Topladığım yıldızların hiç sönmeyeceğini sanırdım. Oysaki yıldızların da ömürleri varmış. Teker teker sönen yıldızları yeniden yakmak için yetmezmiş mum ışığı. Ateş böcekleri de yıldızlar gibiymiş. Yıldızlar tavanımda, ateş böcekleri kavanoz içinde yaşamazlarmış. Her ikisinin de göklerde olması gerekirmiş. Tıpkı insanın umut ışığının içinde olması gerektiği gibi.

Hastalanmış ruhun şifası da geçmişin açtığı yaraların ilacı da umut denen o ışıktaymış. Umut suya düşmez, oradan toplanmazmış. Tavanda ya da kavanozda ışık saçmazmış ve söndüğünde mum ile yeniden yanmazmış. Nefes aldıkça insanın gökyüzünde parlarmış. Zamanı geldiğinde ölmüş, zamanı geldiğinde yenisi doğarmış.

İnsanın atan kalbi gökyüzü olurmuş, umut da o gökyüzünün yıldızı olur parlarmış. İyileşmek için sudan yıldızları toplayıp tavana asmaya gerek yokmuş, gökyüzünde parıldayanlara bakmak yeterliymiş.

Can ŞENTÜRK

Gözlerimde Deniz, Kalbimde Ateş

Bir kâbusun içinden geçen kayak mı denir bu içimde yeşeren güllerin tekrar tekrar bıkmadan solmasına? Ölümün an meselesi olduğu dünyada yaşamak için yersiz umutları sulamak mı denir bu acımasız duyguların bıçaklarını bilemesine? Bir çocuğun ağlama sesiyle uyanmak mıdır içimdeki bitmeyen öfke? Özlediğim baba sesi midir kulaklarımda yankılanan fısıltılar? Savaş mı denir bu sessizlik içinde cıvıldaayan kırlangıçların kanatlarından dökülen tüylerin annemin saçlarını beyazlatmasına? Gurur mu denir sonu gelmeyeceğini bildiğim savaş için miğferimi kuşanmaya? Aşk mıdır, günah mıdır bu yanaklarımda hissettiğim eller ve gözlerime gelen kahverengiler? Suyu karışan bir kan damlası kurtarır mı beni kopan fırtınamdan? Akarsa gözlerimden yaş inanır mı papatyalar acımın gerçekliğine? Söyle bana siyah beyaz kedi anlıyor mu bu yazılarımı okuyanlar göçmen çocuğun acısını? Aile diye ölüp biten gencin cenazesi bitti mi? Verdiler mi onu toprağa?

Her kaptan sürer gemisini ucu bucağı görünmeyen suların derinlerine. Ümit eder mi kaptanlar toprağa ayak basmayı yoksa severler mi dalgalarla dans etmeyi? Susar her kasırga güneşin ilk ışıklarıyla da susmaz benim kasırgam her gördüğü ışıktaki. Mavi gözlü bir kel adam gösterdi bana kötüyü düşünerek yaşamayı. Şimdiyse kurtulamam bu kötülüğün içinden. Yeşil gözlü kadın öğretti bana hırs edinmeyi ama durduramam şimdi kör olmuşum hırstan.

Söyle bana ey yüce yaratıcı! Anlat bana bulutları dizerek nasıl geçer bu geçmişimin getirdiği üzüntü? Anlat ki bileyim nasıl kurtulurum bu histen? Başarır mı insan bir kere yemin edince güçlü olmaya? Susar mı intikam diye yaktığı meşale? Diner mi bu haşın yağmurlar? Olamam ki ben diğerleri gibi. Gidemem ki her gördüğüm çıkış yazan kapıya. Bu mudur benim kaderim? Kalıp savaşmak mıdır yazılan bana iki büklüm yüreğimle, ellerimde solmuş çocukluğumla?

Aldım elime kalemi kâğıdı, yazdım durmadan kelimeler. Çıktı ortaya bir sürü şiir ve hikâye. Yazdım ne varsa içimde, döktüm ne olduysa kalbime. Yaramadı ki hiçbirisi işime. Avutmuşum kendimi yersizce. Anladım ki 21 yıllık hayatımda, insan yaşadıklarıyla var olur, var oluşuyla kaybolur. Bir gülü fanusta kurutur, acısı ve kederiyle kavrulur durur. Bir çocuk acısını gülücükleriyle uyuşturur, bir genç çocukluğu ile savrulur, bir anne çektikleriyle burkulur, bir baba veremedikleriyle son bulur. Zaman geldiğinde herkesin bedeni kefene koyulur ancak ruh bedendeyken toprak olur.

Can ŞENTÜRK

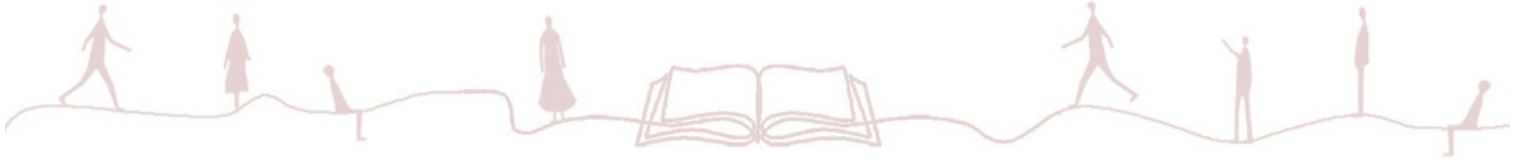
“BİZİM ŞARKIMIZ SÖYLENDİ NİKİTA...”

Yazmış olduğu Üç Kız Kardeş ve Vişne Bahçesi oyunları ile, Rus tiyatrosunun en önde gelen temsilcilerinden biri: Anton Pavloviç Çehov... Kuğunun Şarkısı ise, her ne kadar bir “Vanya Dayı” popülaritesine sahip olmasa da, tek perdelik kısa ama vurucu bir hikâye... Çehov’un bir aktörün iç dünyasına tuttuğu ışık aslında bizim kendi iç dünyamıza tuttuğumuz ışığa dönüşüyor bir anda. Biz devralıyoruz bu sefer sahneyi bütün o ışıklarıyla, “Şarkıları söylenmişler adına...”¹

Karşı karşıya olduğumuz hikâyeyi en kısa ve öz şekilde oyunun başlığında çok iyi özetleyip bize sunuyor Çehov: Kuğunun Şarkısı... Kuğuların ölmeden önceki son anlarında sessizliklere dalmadan önce söylediklerine inanılan o güzel şarkı... Svetlevidov’un ölmeden önceki son şarkısı, son haykırışı... Bu hikayede Svetlevidov artık hayata veda edeceğini bildiği için son kez şarkısını söyleyen bir kuğu adeta. Biz seyirciler de bu şarkıya acısıyla tatlısıyla eşlik ediyoruz. Çehov, hikaye yazarlığında olduğu kadar kullandığı metaforik imgelerle de günümüz tiyatrosunda unutulmayan bir iz bıraktığını bir kez daha kanıtıyor bizlere. Bütün ömrü tiyatro sahnesinde geçen yaşlı bir aktörün dünyasını bize anlattığı bu oyununda kullandığı “Kuğunun Şarkısı” tanımı da bu imgesel anlatılardaki güçlü kaleminin çok büyük bir göstergesi aslında. Bu kavram, en kısa açıklamasıyla, bir sanatçının ölmeden önceki son eserini tanımlarken kullanılmakta.

Yazmış olduğu Üç Kız Kardeş ve Vişne Bahçesi oyunları ile, Rus tiyatrosunun en önde gelen temsilcilerinden biri: Anton Pavloviç Çehov... Kuğunun Şarkısı ise, her ne kadar bir “Vanya Dayı” popülaritesine sahip olmasa da, tek perdelik kısa ama vurucu bir hikâye... Çehov’un bir aktörün iç dünyasına tuttuğu ışık aslında bizim kendi iç dünyamıza tuttuğumuz ışığa dönüşüyor bir anda. Biz devralıyoruz bu sefer sahneyi bütün o ışıklarıyla, “Şarkıları söylenmişler adına...”¹

Shakespeare'e Ufak Bir Selam...

Geçtiğimiz sezon bu muhteşem oyunun bir temsilini izleme şansım oldu. İstanbul Şehir Tiyatrolarının 2022–2023 sezonunda ortaya koyduğu en akılda kalıcı işlerden biri olmuş diyebilirim. Oyunda, ömrünün son anlarına yaklaşan ve tüm hayatını sahnede geçirmiş yaşlı bir aktörün geçmişiyle verdiği savaşı izliyoruz. Çehov ise bu iç çatışmaları William Shakespeare'in karakterleri üzerinden göstermeyi tercih etmiş bize. Beni bu hikâyenin içine bu kadar çeken yegâne şey buydu belki de. Bir İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencisi olarak gözümü kırpmadan izlediğim harikulade Shakespeare temsillerini asla unutamam. Sahnede yaratılan bütün o dikkat çekici ambiyansa hayranlık duyarken bir saatin nasıl geçtiğini anlamadım bile. Hem çok yakın bir zamanda kaybettiğimiz değerli sanatçımız Yılmaz Gruda hem de Prof. Dr. Özdemir Nutku'dan alıntılanan Shakespeare çevirileriyle muhteşem bir temsildi. Tadı damağımda kaldı desem yeridir.

Tiyatroya Adanmış Bir Hayat...

Çehov'un bir insanın kendi iç dünyasında yaşadığı krizleri ve bir çıkış yolu bulma ümidini gayet başarılı bir şekilde yansıttığı oyununda; yaşlı bir aktörün yıllarını geçirdiği, en yakın yâreni ve yuvası olarak gördüğü tiyatro sahnesinde geçmişiyile yüzleşmesine ve kendi içinde çözümlemeye çalıştığı tüm o buhrana şahitlik ediyoruz. Svetlevidov bu açıdan incelendiğinde oldukça çarpıcı ve her birimizin kendinden bir parça bulabileceği bir karakter olarak göze çarpıyor. Beraber onun geçmişine doğru çıktığımız yolculukta her birimiz kendimizi buluyor, kendimizi sorguluyor ve kendi içimizdeki tamamlamaya çalıştığımız eksik parçalarımızla karşılaşıyoruz.

Bir perdelik, kısa, çerezlik bir oyun gibi görünmesinin aksine insana çokça şey düşündürten ve kendi iç dünyasına dönüp hem kendini hem de değerlerini sorgulatan bir oyun Kuğunun Şarkısı... Ve biz seyirci koltuğunda değiliz sadece. Sahnede Svetlevidov'un hemen yanındayız. Onun anılarına, özlemlerine, mutluluklarına, hüznlerine, pişmanlıklarına ve en önemlisi de aşkına şahitlik ediyoruz. Onunla ağlıyoruz, onunla gülüyoruz, onunla geçmişimizde kayboluyoruz. O, biz oluyor birden; bizse o oluveriyoruz. Oyun sırasındaki geriye dönüşler sayesinde Svetlevidov'un ilk aşkına şahit oluyoruz. Ona tiyatrodan vazgeçmesini söyleyen aşkına... Svetlevidov'un anılarındaki en derin yaraya... Onun Ophelia'sına...

Svetlevidov vazgeçmiyor sahneden... İki tutkusu arasında acı bir seçim yapmak zorunda kalıyor adeta ve yıllarca onu bırakmayacak tek şeye tutunuyor: Tiyatroya. Kendisinin de acıyla haykırdığı gibi şu hayatta kimsesi olmadığının farkında. Sadece perdesi, sahnesi, ışığı ve kendisi var.

Svetlevidov'un anıları üzerinden ilerliyor tüm oyun. Shakespeare'i oynamıyor, yaşıyor. Shakespeare, o; o, Shakespeare oluyor. Desdemona'sına² son bir kez sarılıyor... Ophelia'sına³ haykırıyor tüm öfkesini... Hamlet, Kral Lear, Othello... Hepsiyle bizi tekrar tekrar tanıştırıyor.

Artık gittikçe yaşlandığının ve yalnızlığa, ölüme mahkûm olduğunun farkında olan Svetlevidov, geçmişteki bütün hayal kırıklıklarını ve onu bu noktaya getiren seçimlerini düşünüyor. Ölümü bekliyor sahnede; ona ait olan, onunsa ait olduğu tek yerde. Yıllarca evi olarak gördüğü bu yerde bu sefer de ölümü karşılamak istiyor belki de... Tüm hayal kırıklıklarına, umutlarına, aşklarına, haykırışlarına sebep olan o sahnede... Çünkü biliyor kendi şarkısının çoktan söylendiğini ve tarihin tozlu sayfaları arasına karışmak üzere olduğunu...

Oyunun değerli yönetmeni ve aynı zamanda Nikita İvaniç'e de hayat veren İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Sahne Sanatları Bölümü Öğretim Görevlimiz Bora SEÇKİN'in de belirttiği gibi,

“İnsana dokunan ve görünen bir anlık boyutun, cesur sorularıyla bir anlık dokunanı ve görüneni olur tiyatro. Ve seyirci hep o anı bulmaya çalışır. Hep o anı bekler. O an, ölümsüz ölümdür.”⁴

Svetlevidov'a Veda Ederken...

Kriz zamanlarının hepimizin hayatında büyük boşluklar ve çözümlenmeyi bekleyen -bazen belki de tamamen unutulmak istenen- düşünceler bıraktığı aşikar. Svetlevidov bu konuda tüm mücadelesiyle ve hayata karşı bakış açısıyla bize örnek oluyor. Yaşadığı tüm o acıları ve hayatla verdiği savaşı unutmuyor, üstüne gidiyor, içinden çıkmaya çalışıyor... Bütün bu yaşadıklarının onu bu noktaya getiren yegane gerçekler olduğunun gayet bilincinde olarak hem de. Kendi sonunu ne kadar kabullendiyse de hayatında acı tatlı yer etmiş hiç kimseyi ve hiçbir olayı unutmamak için verdiği çabaya da tanık oluyoruz aynı zamanda. Bir saate sığdırılmış tek perdelik bu oyun bize bütün hayatımızın özetini sunuyor adeta.

Özlemle, acılarla, pişmanlıklarla dolu uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra biz Svetlevidov'a, o ise evim dediği sahnesine ve yıllarca onun için yüzlerce kez açılıp kapanmış perdesine veda ediyor. "Bizim şarkımız söylendi ve sona erdi. Elveda sakın akıl, elveda anlam, elveda hırsı erdeme dönüştüren gösterişli ordular ve büyük savaşlar, elveda!"⁵

Elveda, Svetlevidov... Elveda.

...

"Eksikliği giderme çabasıdır, anlamı aramak. Yaradılışın genlerini taşıyan yaşam, yaratı yoluyla görünür kılmaya çalışır kendini. Ancak bu görüntü net değil, bulanıktır. Çünkü insana görünen veya dokunan bu sorunun yanıtını bulabilseydik, bu defter kapanırdı. Oysa biz, ifade etmeye çalışırız. Bu ifadeler ya kaçışın ya cesaretin şekillendirdikleridir. Var oluşundan bu yana bölünen, azalan insan, bütüne varmak için ruhunun bir parçasını öldürmek pahasına bu karşı konulmaz yanıtın ifade edicileri konumundadır. İnsana dokunan ve görünen bir anlık boyutun, cesur sorularıyla bir anlık dokunanı ve görüneni olur tiyatro. Ve seyirci hep o anı bulmaya çalışır. Hep o anı bekler. O an, ölümsüz ölümdür. Oyunumuz bütün ölümsüz rollere, aktrislerle, aktörlere, tiyatronun her alanında emek veren fiziksel, görsel, düşünsel yaratı emekçilerine, söylene de bitmeyen bütün şarkılara bir selam niteliğindedir."⁶ –Bora SEÇKİN

Esra ÖZKAL

NOTLAR

1 Dramaturg Özge Ökten YILMAZ'ın tanıtım yazısından alıntıdır.

2 Desdemona: İngiliz yazar William Shakespeare'in Othello oyunundaki başrol kadın karakter, Othello'nun karısı. Othello kıskançlık uğruna karısı Desdemona'yı öldürdükten sonra hatasını farkeder, pişmanlığının sonucunda ise kendi hayatına son verir. (5. perde 2. sahne)

3 Ophelia: William Shakespeare'in Hamlet oyunundaki kadın karakter. Hamlet'e duyduğu büyük aşk Ophelia'yı delirtir ve suda boğularak ölmesine neden olur. (4. perde 7. sahne)

4 Tanıtım yazısından alıntıdır.

5 Oyunun başrol karakteri Svetlevidov'un kapanış konuşmasından alıntıdır.

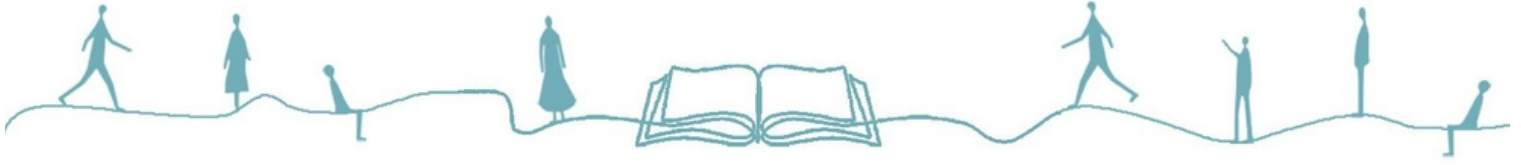
6 Tanıtım yazısından alıntıdır.

KAYNAKÇA

<https://sehirtiyatrolari.ibb.istanbul/>

<https://sehirtiyatrolari.ibb.istanbul/Activity/Detail/496>

<https://stcdn.ibb.istanbul/Uploads/2022/12/kugunun-sarkisi.pdf>

Rubble

There it was, the earthquake!
It was as strong as we thought it would be
Shattered was the ground
Anything and everything would soon be dead!

There she was lying
Among the rubbles she was, dying.
Many kids she raised,
By none of them she could be saved.
Waited desperately she did!
Waited desperately she did!

There he was, father of two
Sons they were, but they did not go.
There was nothing they could do.
Powerless they felt,
Like never before they felt!
Like never before they felt!

Two young sons, their faces become pale,
Powerless to help, they questioned their nature .
Against the mighty earthquake,
They felt their weakness, everything was at stake.

There it was, the earthquake!
Came the darkness, Shattered was the ground
But that was not the end, came the rescuers
From the rubble, they would be saved.
No matter the cost, they would be saved.

Amidts the chaos, arrived the heroes.
Together they looked for survivors,
Under the ashes and rubbles, rescuers found.
Together they stood through the darkened night.
There it was, the bright light!
Looked at the light they did,
Againts all the odds, they would be saved!

İlker KURT

YOU'RE THE LIGHT

You might think there's nothing left
'Cause the chaos feeling made you stranded
And the world seems to be against whatever you planned
That's when you can say your fight has started

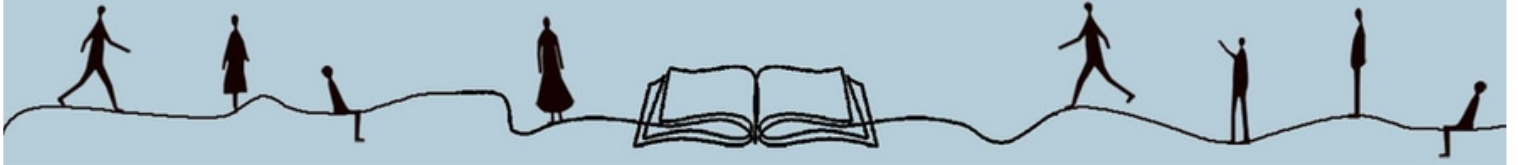
It may last months or years
The hope inside you will be the reminder
After every struggle
There's a blessing following like a saviour
So don't you lose faith in what makes you have it
Believe the processing's gonna take the lead

Wrong situations brought by wrong people
Will soon turn out to be big lessons
So you can be much wiser

Things like this happen
Just to make you less vulnerable
Universe has a timing
To make you get over anything
That seems to take stiff control of your life and choices
Darkness doesn't last forever
Be your own light against everyone who wants to be your shader

Berna Berça ÇELİKEL

Dönüşüm

Bir haziranın daha sonuna geliyoruz.
Tatlı bir güneş vuruyor tenlere bir akşamüzeri.
Aylar geçti, günler geçti o tarihten.
Hala hatırlıyorum, gözlerimde canlanıyor.
Beynimde adeta bir film şeridi gibi dönüyor.
Parçalanmış betonların altında kalanların,
Yardım feryatları ile hayatta kalma mücadelesi
Ve öteki dünyaya gitme arasında,
İnce bir ipin ortasında durma mücadelesi zaman ile işlenirken,
Geriye kalanların yüzlerinden süzülen gözyaşları,
Dudaklarından kopan ağıtlar ile beraber.
Şerit durmadan dönüyor, eksiksiz bir şekilde.
***

O zalim mevsime, keskin ve şiddetli ayazına rağmen,
Bir olduk, bütün olduk, tek yürek olduk.
Hiçbir şeyin hesabını yapmadan,
Dost, düşman, dava, kavga, tanıdık, yabancı demeden
Ruhumuzdaki yaraları sardık.
Yüreğimizdeki kırıkları teker teker topladık.
Hep beraber sıcak ve diri tuttuk.
Bu kara parçasında kalan varlığımızı ve bağlarımızı.
***

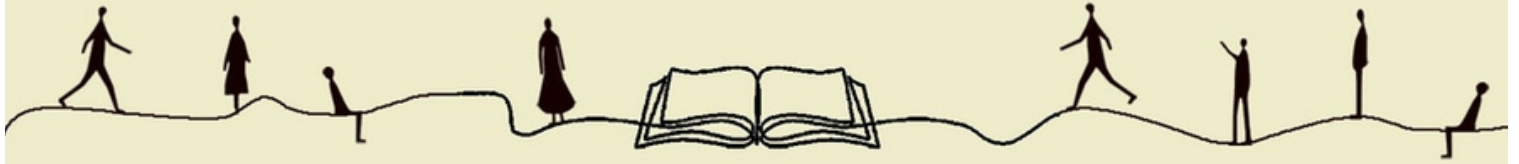
Artık tohumlar çiçek açtı.
Kelebekler kozasından çıktı.
Umutlar, sevinçler ve kahkahalar yeniden etrafı süslüyor.
İnsanoğlu yeniden baharı tanıdı.
Beyaz yasın yerini, yeşilin doğuşu, mavinin umudu aldı.
Ve insanlığın her bir hücresine işliyor.
Dönüşümün ilham ve hayat veren tüm güzellikleri.
***

Ancak hala oradasın, bir köşede canlandırıyor sun.
Hafızan o karelerde dolanıyor.
Sürüklüyor seni sessiz ve haykırılmayan üzüntülere ve acılara doğru.
Seni de görüyorum ademoğlu.
Hala içindeki o gri sisi diri tutuyorsun.
Melankolinin, yasın tepesinde ve artık inanmıyorsun.
Eskisi gibi olmayacak her şey ve geri gelmeyecek.
Adeta bir çocuğun sevinç şenliği,
Bir gencin festival enerjisi
Ve bir yetişkinin balkon sefası mutluluğu gibi.
***

Haydi, gel el ele verelim, tarih bizleri ansın.
Bir insanlığın ve medeniyetin yeniden doğuşu diye.
Kalemlerin mürekkepleri süslesin sayfaları,
Umut dolu ve parlak nice günlerin sözleri ve kelimeleri ile.
Kainatın güzel renkleri tekrardan buluşsun.
Dans ettirsin ve sevindirsin tüm insanlığı.
Hep beraber olalım, nakş edelim bu topraklara,
Yarının ışığını hala yitirmeyen parlayan gözleri,
İlerinin umuduyla oluşan gamzeleri,
Ve onları takip eden gülümseme ile ortaya çıkmış şakak çizgileri.
Milat bizleri bir başlangıcın mimarları olarak ansın.
Geleceğin hayat damarlarına kan veren
Ve ebediyen insanoğlunun sürdüreceği
Yıkılmaz bir miras ve sönmeyecek geleceğin ateşi olarak.
Gün, ay ve yılı sağ üst köşeye yeniden atsın.

İpek KIR

Rüzgâr

Değişimin rüzgârları esiyor şimdi çınlayan kulaklarımda.
Bilirdim ben bu şehri onca zaman;

Burada ekim bu savaşın tohumlarını.
Ellerimde barut izleri, parmaklarımda.
Ne çok geçmiş zaman, ne çabuk!

Küçüktük hayallerimizden; şimdiyse büyüğüz bu şehirden.
Sokaklarında kaybettiklerimizden geriye kalan

Onca sözden, şiiirden, onca yitip gitmiş çocukluktan,

Ruhtan yoksun - bir vapurda martıları beslemekten ibaret
İzliyoruz doğanın akışını, rüzgarın esişini

İzliyoruz zamanın geçişini.

Bir savaş bu; bu şehirden büyük Fakat
küçük hayallerimizden.

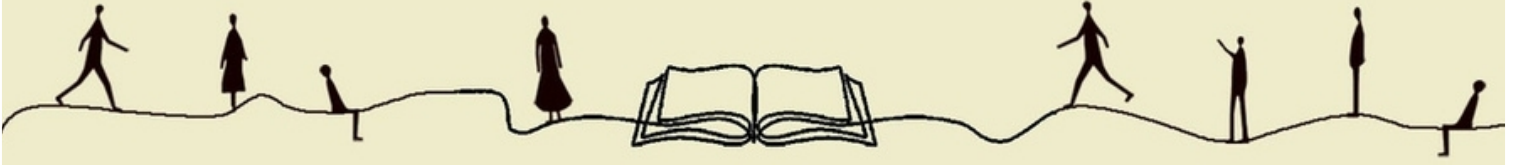
Saklanmış bir kuytu köşeye, rüzgarın dinmesini beklerken
Mırıldanıyoruz bir uydurma şarkı.

Yok bu gerçekliğin kanıtı, Yok bu

zamanı durdurmaya yetecek güç Ne
sende, ne onda, ne de bende.

Çınlayan kulaklar duymaz ki güzel sözleri,
Diner mi dersin bu inilti, diner mi bu rüzgar?
Yoksa daha saklanacağımız mı var?

Karış karış bilirdim bu şehri;
Sığınaklarımı yağmaladılar, korkuttular
zihnimi Kaçırdılar aklımı uzak bir köşeye,
Ellerimde barut izleri.

Hangi sokakta oynayalım bu sefer,
Topunu, ipini getirdin mi?

Hangi apartman boşluğunda keşfedelim cinleri, perileri?
Hangi kapıyı çalıp kaçalım;

Bunun zevki ev sahibini kızdırmak değil miydi?
Görünce gözlerimizle bu şehrin eriyip gidişini,
Biz de yok olmaz mıyız yıkılan hayaller misali?
Kendi açtığımız savaşın kendi masumları
Patlattığımız bombaların çınıltısı

Ne sen bildin ne de ben,
bu hırsı Yaktık, yıktık, yok ettik.

Yorduk, yorulduk, yok olduk.
Küçülttük hayallerimizden koca şehri
Bir tuhaf rüzgara yön olduk.

Esra ÇAN

Man in Search of Hope

“Happiness can be found, even in the darkest of times, if one only remembers to turn on the light.”
J.K. Rowling

Why do people wish to heal or seek hope in times of crisis? Is it because humans are expected to feel optimistic at difficult times or are we foolish enough to believe that the whole world revolves around us to make us happy? On the contrary, thinking or seeing things from a glass-half-full perspective could be considered the worst dilemma of humans. We blind ourselves when we try to feel hope, and also become ignorant of the reality that surrounds us. Reality pursues us wherever we may be, but we obstruct its path with our daydreams. One day, it will catch up to us, and every fantasy, dream, or opinion about healing and hope will be shattered in an instant when reality sets in.

However, if we catch a glimpse of the light just once, we can also discover an escape from the deepest abysses. We must jump high to reach the rope that is extended to rescue us. We all possess ropes; we simply need to find a way to reach them. Crises are an inevitable part of life. Everyone experiences them, even those whom we perceive as living the perfect versions of themselves. None of us are fortunate or magnets for the terrible things we have experienced or are about to encounter. Everyone grapples with similar problems—some may escape them, while others may not. Those who manage to reach the ropes place their trust in their strength and hold on tightly, believing they won't slip and cause us to fall. Those who have faith in hope can utter these magical words.

The final words of a desperate man who speaks of healing and hope need to end the strongest battle between the vices he has created so far and should lead him to his victory.

Nehir Tutkun YAKAN

Yağmur'da Semah

Yeraltı yetimleriyiz biz, güneşi düşleyen
Kederli öyküleri kızıl alevlerle yazılmış
Güneşten daha yakıcı hırsı ile kaderi,
Yer üstü Babalarının aç gözüyle çizilmiş
Dolu dolu yağın sağanakların bile söndüremediği
Vaatlerin, umutlu bekleyişlerin küllendiği
“Alas, Alas” diye bağırın Atalarımızın
Şifa bulmak için yer yüzünden haykırdığı
O yerin yetimleriyiz!

Avuçlarımızda toprak, parmaklarımızda kökler
Sıkı sıkı tutunduk birbirimize kayıp gitmeden
Kor alev içinde yanan Babaların labirentinde.
Dallarını eğmeyen Bilge Ağaç ile yol aldık
Kökü bizde, Nuh'un bilgeliği içimizde
Arşınladık münzevi kalplerimiz ile yüzeye doğru
“Alas, Alas”, yine başlıyor mu yağmur, ahımız mı tuttu?
Telaşlı çoban kaçırmadı koyunlarını bu kez
Bıraktı öylece üzerlerine yağın Doğanın Fermanını.

Analarımız yeni sürülmüş topraklara yaydı bereketlerini
Pullukları ardından göz yaşları karıştı yağmurlara
Damarlarına sızdı boz bulanık ırmaktan taşan su
Bilge Ağaç susamıştı, kana kana içti her damlasını
Yol gösterdi kız kardeşlerime, kınalı bakire eller
Madımlar topladı; iki kalbi vardı her birinin
Biri orada attı, diğeri yârinde.
“Alas, Alas” yağdı yağmurlar, dinmedi uzun soluklu gecelerde
Nuh uyandı, ıslak toprağa bastı, seslendi avaz avaz
“Çıkın artık çocuklar, çıkın Bahar geldi!”

Zehra Selin TUNCA